

FOAIA POPORULUI

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an 4 cor. 40 bani,
Pe o jumătate de an 2 cor. 20 bani.
România, America și alte țări străine 11 cor. anual.
Abonamente se fac la „Tipografia Poporului” Sibiu.

Foaie politică

Apare în fiecare Duminecă.

Telefon Nr. 146.

Adresa telegrafică: „Foaia Poporului”, Sibiu.

INSERATE:

să primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI
(Strada Măcelarilor Nr. 12).

Un șir petit prima-dată 14 bani, a doua-oraă
12 bani, a treia-oraă 10 bani.

Munca cooperativelor săcuesti.

Mulțumită generosului dar al dlui Vasile Stroescu, Asociațiunea a hotărât să pornească o muncă intențită pentru înființarea la sate a băncilor populare și a cooperative-
lor (tovărășiilor). Nu e vorba adecă numai de-a înlesni pe Români, ca să poată căpăta ușor un împrumut, căci tocmai ușurința a-
ceasta i-a aruncat pe mulți în sărăcie. E vorba mai ales de a-l deprinde cu economia (cruțarea) și de a-l ajuta ca prin așa numite-
le cooperative să-și poată cumpăra lucrurile principale, de cari au trebuință (mașini, seminte, vite de prăsilă), cu prețuri mai mici și dela locuri mai bune, apoi de-a putea vinde aceea-i produce munca lui (bucate, vite, poame, brânzeturi ș. a.) în tovarășie cu preț mai bun și la locuri, unde se cumpără în cătimi mari.

Tot întocmirile acestea economice să-
tești au să ajute pe Român, ca în caz de lipsă să nu fie silit să-și vândă vițoarele sau bucatele numai decât și cu un preț de răs, ci să primească un împrumut mic, cu dobândă mică, punând garanție bucatele sau vitele, pe cari vrea să le vândă. Când le va vinde, de bună voe, nu silit, plătește mai întâiu datoria.

În Ardealul nostru, pe lângă Sași, cari sunt organizați în privința economică în mod strălucit și anume numai cu puterile lor, fără ajutor dela stat, trăesc în comitatele răsăritene și Săcuii. Înainte de războiul vamal cu România, Săcuii erau meseriași și zidari și trimiteau tot felul de lucruri din industria de casă și de lemnărie în România. Afară de aceea zeci de mii dintre ei erau cocși, sluji și slujnice în Țară, mulți și meseriași. În urma războiului vamal, ei n'au mai putut exporta (trimită în România) nimic, așa că erau amenințați să ajungă la sapă de lemn.

Atunci s'a apucat guvernul din Pesta, care se socotește numai al Maghiarilor când e vorba de ajutoare, cu care e dator locuitorilor, și-a început să reverse peste Săcui tot felul de bunătăți economice. Le-a făcut cai ferate, a ridicat fabrici printre ei, numai ca să le dea de lucru. Aceasta însă n'a fost destul. În ministerul de agricultură s'a înființat o expozitură săcuească, adecă un fel de despărțământ, care să se ocupe numai de îmbunătățirea stării materiale a Săcuilor.

Toți cei mari s'au pus pe lucru și au fost și sunt ajutați cu tot dinadinsul de preoții și învățătorii din satele săcuesti. Pe când în anul 1902 erau numai cinci cooperative, anul trecut erau nouă sute șasezeci!

Organizarea s'a făcut în modul următor: în fiecare comună e așa numita *casă poporală*, unde sunt cancelariile tuturor cooperativelor și a băncii populare; tot

aci e biblioteca și o sală, unde se adună în cursul ernii țărani pentru a ascultă *prelegerile*, ce li se țin în mod foarte regulat. Dar nu se țin numai prelegeri economice, ci și de cele religioase, apoi împotriva beției, din științe și altele. Pentru femei se țin prelegeri deosebite despre gospodăria casei, despre îngrijirea copiilor, despre datoriile lor ca mame și soții.

Dupăce oamenii au fost luminați, ceea ce s'a întâmplat curând, s'au apucat de înființarea a tot felul de tovarășii. Săcuii, cari nu fac nici a patra parte din câți Români suntem noi în Transilvania și Ungaria, au acum 555 de reuniuni de plugari, 191 de consumuri, 50 de cooperative de lăptărie și 164 de reuniuni pentru asigurarea vitelor.

Toate acestea tovarășii lucrează cât se poate de bine și au o mulțime de membri. Așa de pildă consumurile în anul 1911 au avut peste 45 de mii de membri învățând aproape cinci milioane de coroane, cele 50 de tovarășii de lăptării au avut un venit curat de cinci sute de mii de coroane, iar asigurările de vite au ajuns la patru milioane 605 mii 390 de coroane! Acestea sume sunt cu atât mai frumoase, că pământul în Săcuime nu e prea roditor și Săcuii nu sunt mai bogați decât noi.

Ceice se ocupă cu aceasta binecuvântată îndrumare economică aleg felul tovarășiei după împrejurările satului. Într'un loc se dă o atențiune mai mare creșterii vitelor și lăptăritului, într'altul culturii bucatelor, într'altul lemnăritului, într'altul viilor și așa mai departe.

Se 'ntelege, că tovarășii se îngrijesc și de procurarea în tovarășie a mașinilor (vitele de prăsilă li le dă statul). Nici cu atâta nu se mulțumesc însă. Tot ele se îngrijesc de croirea de drumuri bune la pădure și de aducerea apei, unde nu e destulă. La aceasta sunt ajutate apoi și din partea statului, care a ajutat cu sute de mii pentru ca vre-o cincizeci de comune lipsite de apă îndestulitoare să o aibă pentru a putea udă locurile și a mânâ joagărele și morile lor.

Tovărășiile acestea ajutate de stat se ocupă și de cumpărarea de moșii și de parcelarea lor între membri. În felul acesta nu numai că țărani săcui sunt feriți de a-și perde din locuri, ci dimpotrivă își înmulțesc locurile.

Mișcarea aceasta economică printre Săcui a schimbat starea lor materială cu totul, așa că acum nu mai sunt siliți în măsură așa de mare ca mai de mult să emigreze (să se ducă) în România, și aceasta numai mulțumită mulțimii de tovarășii înființate între ei. Adevărat, că statul, care pentru ei e mămă, iar pentru noi e ciumă, i-au ajutat mereu cu bani din visteria lui, la a

cărei umplere contribuim noi Românii mai mult decât Săcuii, dar pe de altă parte iară e adevărat, că de nu se interesau domnii lor și la sate mai ales *preoții și învățătorii*, nu s'ar fi făcut, cu tot ajutorul statului, mare ispravă.

Pecum până acum Românii, printre cari se află și colonii săsești, am putut vedea și învăța dela Sași multe bune pe terenul economic, tot așa trebuie să învățăm și din cele ce s'au făcut printre Săcui. Nu e însă destul să știm numai, ce s'a făcut acolo, ci trebuie să le și urmărim pilda.

Isprava cea mare economică din Săcuime nu s'a făcut numai cu ajutorul unor oameni anume învățați pentru trebile tovarășiiilor, ci mai ales în urma muncii desfășurate de preoți, învățători și alți câțiva oameni însuflețiți de-a ridica bunăstarea economică a poporului.

Despre aceasta avem o bună pildă și la noi în comitatul Sibiului, unde Reuniunea de agricultură, al cărei suflet e dl Victor Tordășianu, care a învățat *teologia*, nu comerțul, a înființat multe bănci populare și alte tovarășii. Se 'ntelege, că a fost ajutat și de alți câțiva fruntași din Sibiul și mult și de preoții nostri dela sate, la cari s'au alăturat și învățătorii.

O altă pornire bună în privința aceasta am văzut la unele despărțăminte ale Asociațiunii noastre (desp. Cluj, Bistrița ș. a.), așa că unde este voință, se face treabă. Nici că ne putem închipui, ca să nu se găsească în fiecare comitat românesc unul sau doi bărbați fruntași, cari ajutați de preoțimea noastră și de învățătorii, cari nu s'au dăncizat, să pornească munca, pentru al cărei început dl Vasile Stroescu a dat un ajutor așa de frumos.

Dacă Săcuii, cari se pot bizui oricând în revărsarea graselor pomene din partea guvernelor așa de nedrepte și rele față de noi, au ajuns la un rezultat așa de frumos, cu atât mai mult trebuie să muncim noi Românii în privința aceasta, pentru că la noi într'adevăr e vorba de-a fi sau de-a peri în grozava luptă, ce o purtăm pentru cultura noastră națională și pentru bunăstarea noastră economică. Trebuie să ne mai desvâțăm și de obiceiul de-a aștepta toate numai dintr'un loc, căci nu e destul cu hotăriri luate în cancelarii, ci munca trebuie desfășurată la fața locului, în satele noastre.

Am văzut, că preoții și învățătorii Săcuilor s'au pus în fruntea mișcării cooperative și au dus-o la bun rezultat, cu toată că la Săcui bunăstarea preotului și a învățătorului nu atâră așa de mult de popor, îngrijindu-se de ei statul. Cu atât mai vârtos așteptăm muncă și pentru întărirea economică a poporului nostru dela preoții și învățătorii români, cari sunt din popor și numai pentru popor.

Fărădelegile dela Sasca nu s'au isprăvit cu alegerea. Acum, când e vorba de formarea nouălor liste electorale, oamenii nu sunt lăsați să-și dovedească dreptul lor de-a fi trecuți în listă. În *Vrani* notarul a amenințat cu baionetele jandarmilor pe cei care vor cuteza să ceară să fie trecuți în liste. Tot așa s'a făcut și la *Mărcina*. Cei din *Vrani* au împuternicit pe un avocat de-ai noștri să facă pașii trebuincioși, dar avocatul a fost respins, căci în lege n'ar sta, că se poate înscrie cineva prin avocat.

Se 'ntelege, că oamenii nu se vor lăsa nicăiri și vor griji, ca să se cunoască bine toate fărădelegile, pe cari le săvârșesc niște administratori nemernici.

Nesăturați! Am dat știrea, că în Brașov s'a înființat un protopopiat român gr-cat. În orașul acesta sunt peste o mie de credincioși gr-catolici. O fiuică de gazetă jidano-maghiară din Brașov (Brașovi Uilap) tipă ca din gură de șerpe, să se oprească înființarea acestui protopopiat românesc, căci prin el — se vor romaniza greco-catolicii din Brașov, cari ar fi „patrioți“, adică renegați. Să se înființeze însă o parohie greco-cat. „maghiară“, care să fie pusă sub păgânii dela Haidudorog.

Tipetul acestei fiuici arată de nou obrăznicia jidano-maghiară, căci în Brașov nu sunt nici douăzeci de Ruteni renegați. Afară de aceea în bula papei nu e pus și Brașovul. Și în sfârșit ce vor ei cu parohiile lor „maghiare“, în cari după porunca papei e oprită limba maghiară, socotită nevrednică pentru sfintele slujbe, și e dată limba — grecească?

Demonstrațiunile din Fiume. Nu demult am dat știrea, că guvernul unguresc în dorul lui de maghiarizare, a plănuț înființarea unei episcopii maghiare în Fiume. Fiumanii (Croați și Italieni) erau p'aci să facă o revoluție din cauza încercării nășărâmba a celor din Pesta. A mai intervenit (a mijlocit) și Principele nostru de coroană la Papa din Roma, așa că lucrul a rămas deocamdată baltă. Acum vrea să introducă guvernul în Fiume poliție maghiară. Fiumanii protestează cu toată puterea, ba într'o seară la teatru publicul a început să cânte cântece revoluționare și să huiduească pe Jidano-Maghiari.

Ceice seamănă vânt, culeg furtună!

Pentru frații din Macedonia. Deputatul bucovinean din Reichs-ratul (dieta) din Viena, dl Isopescul-Grecul a ținut într'o ședință o vorbire frumoasă, în care a arătat năcazurile, pe cari le îndură frații noștri români din Macedonia și Epir în urma asupririlor grecești și sârbești, mai ales grecești. Dl Isopescul a arătat, că numai *autonomia Macedoniei* poate aduce liniște acolo, altminteri vor fi mereu răzvrătiri, mai ales, că Bulgarii rămași sub stăpânire grecească și sârbească se pregătesc de revoluție.

Suferințele Slovacilor. Unui prea vrednic avocat slovac cu numele Dr. L. Bazovschi din Loșonț (Ungaria-de-mează-noapte), camera de avocați din Balașghiarat i-a răpit dreptul de-a mai face advocatură, pentru că lucrează la deșteptarea Slovacilor. Înainte de aceea șovinisti din Loșonț i-au spart casa, l-au pârît, că e spion și câte alte mișelii. Procurorul a cercetat, dar n'a putut afla nimic. Și cu toate acestea, avocații din Balaș, cei mai mulți renegați, au avut îndrăzneala să aducă hotărîrea de sus.

State naționale. În gazeta jidano-maghiară „Pești Hirlap“ scrie unul Vari Ișvan, că numai statele naționale (cu o singură nație) au drept să trăească, prin urmare în Ungaria toate celelalte națiuni trebuie maghiarizate! Ce-ar fi, dacă noi am zice: prin urmare, *toți Români*, din toate țările, trebuie să formeze un stat național, tot așa *Sârbii* ș. a.? Procurorul de bună seamă, că ne-ar acuza de atentat contra statului. Dar când e vorba de gazetarii jidano-maghiari, aceștia pot recomanda tâlhăria de-a răpi unui popor limba. Până când?

Un preot român condamnat la temniță. Părintele *Octavian Gherman* din *Hădărău* a ținut anul trecut o predică îndemnând pe credincioși să ia parte, în număr cât mai mare, la congresul din Alba-Iulia, unde s'a protestat împotriva episcopiei păgâne. Pentru aceasta predică a fost condamnat de tribunalul din Turda la trei luni temniță și 100 cor. amendă în bani!

Și mai cutează să zică despre episcopia din Haidu-Dorog, că e creștină, cu toată se poate susține numai cu jandarmi și temniță!

Rusia—Ungaria. Pe când la noi se 'ncearcă cruzii în oarba lor trufie să ne răpească limba și dela sfintele altare, iar preoții noștri sunt închiși în temnițe alături cu hoții, în *Rusia* răsar zorile dreptății pentru limba românească. Am arătat în alt număr al foii, că mitropolitul din Chișinăul Basarabiei, spăriat, că Românii băsărăbeni încep să-și părăsească legea strămoșească, pe care nu o pot învăța în limba lor, a dat ordin să se slujască în biserici earăși în limba românească. Incepând cu Dumineca Floriilor, în bisericile românești din Basarabia Domnul e preamărit în limba românească.

Tot în Dumineca Floriilor a apărut în Chișinău o foaie românească numită *Glasul Basarabiei* și redactată de dl Constantinescu. Iată, ce spune în articolul program: „Deșteptarea și luminarea poporului moldovenesc (românesc) din Basarabia, o unire frățească între Moldoveni, cari să rămâie ca și până acum supuși și credincioși credinței și bisericii noastre, Măriei Sale Împăratului Nicolae Alexandrovici și patriei“.

Fărădelegile din Sătmar*).

În numărul 15 am dat pe scurt știrea despre fărădelegile nemaipomenite săvârșite împotriva bravilor noștri țărani și a bravilor preoți din Sătmar, cari sunt gata să sufere temniță și orice alte prigoniri, numai să nu-și peardă sufletul în iadul unei episcopii păgâne. Frații noștri din Sătmar apărându-și altarele strămoșești de șovinismul străinilor au dat de nou dovadă, că Românul în veci nu pier.

Hainul arhieru renegat și-a trimis vicarul să cerceteze parohiile rupte prin silnicie dela maica noastră biserică strămoșească. Dar a fost primit cum trebuie să fie primit lupul în staulul oilor. Incepând dela comuna *Resighea*, a fost huiduit de credincioșii noștri, cari îi strigau: *Suntem Români, nu ne trebuie limbă ungurească în biserică! Afară!* La *Moștinul-mic* a venit încunjurat de jandarmi în frunte cu pretorul. Aici a avut nerușinarea să între în biserică, unde părintele *Gheorghe Murășan* slujă sfânta liturghie. Poporul l-a scos afară ca odinioară Mântuitorul Christos pe negustori din biserică. Dar nici în comună nu l-au suferit, căci alungat de bărbați, fe-

*) Din lipsă de loc n'a putut să se publice în numărul 16.

Cu paloșul.

70

Poveste vitească din vremea descălecaturii Moldovei

de

Radu Rosetti.

(Urmare).

După ce se retraseră cu toții în odăile lor, Mihai ieși dintr'a lui, se duse la Părintele Isaia și-i povestii cu amănunțime atât cum Părvu știuse să se puie bine cu Ploscan, cât și ce văzuse în ajun, în grădină. Părintele nu putea să-l creadă.

Părere deosebită despre însușirile sufletești ale lui Părvu nu avuse călugărul din capul locului, dar o asemenea faptă era dovada unei firi din cale afară stricată și lipsită de cinste.

— Nu știu ce încredere mai putem avea într'insul, zise călugărul. Dela un om care este în stare să încerce pângărirea feței aceluia care i-o deschis casa spre a-l

găzdui, a aceluia a cărui pâine și sare o mănâncă, te poți aștepta la orice viclesug, la orice trădare! Nemernic fost-am dându-i încrederea ce i-am dat-o; de unde știu că nu am a face cu un trădător care, cunoscând acuma scopurile noastre în toate amănunțimile are să lucreze la nimicirea lor? De unde știu eu că, într'adevăr, însărcinările ce i le-o dat Basarab sunt acele care ni le-o spus? Tare mă tem că am ajuns de răsul aceluia viclean! Și Isaia, neputându-și stăpâni îngrijirea, bătă la ușa, care ducea din odaia lui în odaia Voevodului și-l întrebă dacă doarme. Drept răspuns, ușa se deschide și Toma Alimoș, pe jumătate desbrăcat, intră în odaia călugărului care îi împărtăși numai decât vestea ce i-o dăduse Mihai.

Voevodul, la auzul purtării scârboase a Munteanului, fu cuprins de mânie și strigă că urechile mișelului trebuiesc tăietate chiar în ciasul acela. Voevodul era cu atât mai mânios, cu cât o asemenea ocară se făcea unui prieten pe care-l iubea și îl prețuia,

unei copile ce o cunoștea de când eră încă în faș. Călugărul izbutind, deși cu oareșicare greutate, să-l liniștească, îi făcu parte de îngrijirile de care era cuprins. Toma Alimoș le împărtășea și el.

— Chiar, zise călugărul, dacă el în întrunirile la care voiu fi față sau în acele deschise la care va fi lume multă, nu ar îndrăzni să vorbească în potrive scopurilor noastre, chiar dacă prin vorbele lui s'ar arată prielnic lor, asta nu ar însemna nimica și nu ar putea să îndrepte răul ce ni-l poate face în convorbirile deosebite ce le va avea, între patru ochi cu Târziul, cu șoltuzul și cu alții. Dacă el, în vorbele lui cu dânsii, le va zice că ține partea noastră numai cu chip de meșteșug, pentru că noi să fim nebănuitori și să-i descoperim toate scopurile noastre, apoi cu bună seamă că ei vor ști cum să lucreze asupra oamenilor lor spre a-i face să nu deie ascultare la câte va vorbi Munteanul în fața obștii.

— Dar, zise Voevodul, lucrând astfel, într'ascuns în potrive noastră, tot nu ne

mei și copii a trebuit să plece. După amiazi a venit de nou cu jandarmi călări, dar și acum n'a putut să facă nimic, renegatul rutean.

A doua zi a venit pretorul cu o armată întreagă de jandarmi, ca să facă cercetare. A încercat să înduplece pe oameni la mărturisiri false: că părintele i-ar fi atâțat. Dar vrednicii Români i-au răspuns cu glas bărbătesc: *Voi ne-ați atâțat încercând să ne răpiți biserica și limba strămoșască; suntem Români, vrem să fim Români, cari nu se vor supune unei episcopii străine.**

Tot așa de bărbătește a glăsuț și părintele Murășan. Până după miezul nopții au ținut chinuirea oamenilor, apoi preotul și o parte din țărani au fost târâți la Sătmăr și aruncați în temnițele de-acolo.

Cu toate cele pățite în cele două comune, Iașcoviți, renegatul vicar rutean a avut îndrăzneala să meargă și în comuna Dob, unde a găsit pe bătrânul preot-protopop *Mihai Ciurdar* spovedind pe creștini în biserică. Iașcoviți a pățit-o și aici ca în Resighea.

Acestea sunt fărâdelegile celor cred, că prigonind pe Român îi va slăbi puterea de împotrivire și-l va face renegat fără dragoste de lege. Ei cearcă să lovească mai întâiu în preoții noștri, chemați să fie făclia luminoasă a neamului românesc. Ei cred, că poporul se va înfrica și ca o turmă de vite se va întoarce după lovitură biciului. Dar se înșală acești ticăloși, căci pe noi ne conduc cuvintele Mântuitorului nostru, care a zis:

Duce-vă-vor pe la soboară și judecăți, vă vor batjocori pe voi, vă vor bate, vă vor închiide și vă vor omori pe voi, dar să nu desnădăduiți. Să știți, că mai înainte decât pe voi, pe mine m'au urât, pe mine m'au omorât, dar eu am învins lumea.

Așa e, și noi vom învinge pe cei fărâdelege!

Preavrednicul nostru preot *Gh. Murășanu* și credincioșii Români *Grigore Barota, Maria Vasile Pinte, Ion Ceghi, Ion Variu, Andrei Botiș, Pavel Soncodi, Grigore Bonța, G. Cădar, Vasile Pop, Ștefan Șoncodi* și *Vasile Tot* au fost respinși de Curtea de

*) S'a găsit un Iuda în Moftin, învățătorul de-acolo, hrănit cu pâine românească. Acesta a răspuns așa cum doriau dușmanii neamului nostru.

face răul ce ne l'ar putea face, dacă ar arăta pe față că Domnul lui ne este potrivnic.

Stroici fu chemat și el la sfatul care se prelungi până târziu după miezul nopții și din chibzuirea lor ieși hotărârea de a nu arăta lui Pârveu, deocamdată, bănuielele deșteptate asupra bunei lui credințe, ci numai de a fi cu îndoită băgare de samă asupra tuturor faptelor și vorbelor lui. În cât privea purtarea lui cu Mitrană însă, rămase ca a doua-zi, de dimineață, Părintele Isaia să-i vorbească și să-i zică hotărât că dacă nu va pune capăt încercărilor sale de a necinsti pe fata gazdei lor, vor destăinui lui Ploscan întreaga împrejurare. Intr'adevăr, îndată ce Pârveu ieși din odaia lui, întâlni pe Părintele care îl rugă să-l urmeze la dânsul, având a-i vorbi; Munteanul îl urmă fără nici o bănuială. După ce călugărul închise ușa și-l pofti să șadă, așezându-se și el pe un scaun, în fața lui, îi zise:

— Mă văd silit, Jupâne, cu mare părere de rău, să-ți spun că am fost pus în

apel din Dobrița cu cererea lor de-a fi lăsați liberi, până se va aduce judecata.

Acestea sunt Paștile, pe cari cei fărâdelege și le hărăzesc. Dar fie mândri martirii pentru limba și legea românească: Și mai mari au fost patimile Mântuitorului nostru în vremea dinainte de Paști!

Știri politice din străinătate

Spre pace. Tunurile nu mai bubuie acum nicăiri, decând și Muntenegrinii și-au văzut visul cu ochii: Scutari în mâinile lor. Nici la Ceatalgea, nici la Galipoli nu mai e nimic, armistițiul (încetarea luptelor) între Bulgari și Turci a fost prelungit de nou, cu Grecii luptele s'au isprăvit de mult și numai asupra *Scutarilor* se mai îndreaptă atențiunea tuturor, unde Muntenegrinii ajutați de Sârbi se încapăținasă să ajungă stăpâni. Cu toată flota internațională (corăbii de război de ale mai multor state), care amenința la granița de cătră mare a Muntenegrului, acest stat mic nu s'a lăsat. După o bombardare de 48 de ore, Muntenegrinii și Sârbi au cuprins Taraboșul și Bradița, cele două întărituri, în fața cărora au sângerat mulți dintre ei. Scutari eră pierdut. Comandantul vitezei armate turco-albaneze a predat cetatea, dar cu condițiunea, ca armata lui să poată pleca nesupărată. Regele Nichita s'a învoit, căci de unde le-ar fi dat de mâncare celor peste douăzeci de mii de prizonieri, când Muntenegrinii înșiși due lipsă?

Dar acum vine altă încurcătură. Puterile-Mari au hotărât, ca Scutari să rămână al Albaniei. Nichita a declarat însă, că Muntenegrul a cucerit Scutari și va ști să-l și păstreze. La aceasta nu se va învoi nici Austro-Ungaria, nici Italia, așa că ne mai putem aștepta la încurcături nouă.

Tot mai mult se încurcă trebile și între aliați. Bulgaria a declarat, că ea nu va suferi nici decum, ca ținuturi locuite de Bulgari, cum sunt al Bitoliei, Velesului, Salonicului și altele, adevă Macedonia apuseană, să rămână sub stăpânirea Sârbilor și a Grecilor. Pe de altă parte mai ales Sârbi au și început să asuprească pe Bulgarii din ținuturile cucerite de armata sârbească, silindu-i să se declare Sârbi. La Veles (Cöprütü) au arestat pe episcopul bulgar oprind pe orice Bulgar să între la el. Peste trei sute de Bulgari au fost are-

stați, alte multe sute au fugit pe teritoriul bulgar, unde îndeamnă pe cei din fruntea Bulgariei să scape ținuturile lor de stăpânirea sârbească. Gazetele din Belgrad, Serbia și Atena scriu articole aspre, amenințându-se cu toate relele. Vechiul comitet macedonean a dat o proclamațiune, prin care face propagandă pentru începerea unui nou război, de data aceasta împotriva Sârbilor și Grecilor, cari apasă pe Bulgari mai rău decum îi apăsau Turcii, cari respectau cel puțin limba și legea.*) Grecii și-au concentrat aproape întreaga armată în jurul Salonicului, pe care l-au întărit de nou, Sârbi sunt 150 de mii cu 200 de tunuri la Bitolia. Trupele sârbești pleacă pe vapoară grecești dela Scutari la Salonic și de-acolo înlăuntrul Macedoniei. Bulgarii încă au trimis din trupele lor dela Ceatalgea, Bulair și Adrianopole câteva diviziuni înspre Macedonia apuseană, așa că aliații își stau deja cu gânduri dușmănoase față în față. Rusia, care a înjghebat alianța balcanică, își dă toată silința să-i împace pe aliați și e cu putință, ca aceștia să o roage pe ea să le fie judecător la împărțirea prăzii celei mari.

După cum se vede dară, pe orizontul politic mai sunt doi nori grei: Scutari, cuprins de Muntenegrini, dar hotărât de Puteri să fie ale Albaniei, și neînțelegerile dintre aliații balcanici.

Ce privește neînțelegerea româno-bulgară, ea pare a fi potolită cu totul. O gazetă din București anunță, că în ședința din urmă a conferinței ambasadorilor din Petersburg s'a hotărât, ca Bulgaria să lase României nu numai Silistra cu întăriturile ei și cu o împrejurime de 13 kilometri, ci și o fâșie dela Silistra la Marea-Neagră până la capul Sabla, așadară nu până la golful cu orașul Cavarna, cum a cerut România. Aici li s'a dat dreptate Bulgarilor, cari se plâneau, că ajungând România la acest golf, va construi un port nou, care va face mare concurență portului bulgar Varna.

Hotărârea conferinței din Petersburg se va publica numai odată cu protocolul despre încheierea păcii.

O comisiune militară română a și prezentat raportul său despre construirea unui port pentru flota de război a României la Mangalia.

*) Erau mai cinstiți decât guvernele Ungariei.

cunoștința unei fapte rele ce ești pe cale s'o faci.

Pârveu îngălbeni.

— Eu, o faptă rea? Luminează-mă, Părinte, căci cugetul îmi este tot atât de nevinovat ca și când sugeam la sânul mamei.

— Da, o faptă rea cu desăvârșire, reluă Părintele, ne-ai înșelat pe toți.

Pârveu sări în sus, fața lui era mai albă decât varul și trupul îi era cuprins de tremur.

— Credeam, urmă călugărul, că avem a face cu un boier, cu un oștean adevărat.

— Și de ce oare n'ar fi boier și oștean adevărat? îngână Pârveu.

— Pentru că vrei să răsplătești cu răutate binele ce ți s'o făcut și ai de gând să necinstești pe copila celui sub a cărui acoperământ te adăpostești, a cărui pâine și sare o mănânci.

Pârveu trase sufletul lung, iar fața i se înveseli.

— Încă odată, Părinte, zise el, dar de

astă dată cu liniște, te rog vorbește lămurit, nu te înțeleg.

— Mă înțelegi prea bine, răspunse Părintele; zic că frumuseța fetei lui Ploscan o stărnit în Dumneta poftă necurate și că vrei să le mulțamești necinstind-o.

Pârveu care-și revenise cu totul în fire se uită lung la călugăr apoi zise cu glas apăsător și răspicat:

— Sunt fermecat de frumusețea Mitraniei și vreau s'o iau dă soție. Nu știam că o asemenea faptă se poate numi rea.

Fu rândul călugărului să rămâie nimit.

— Dumneta vrei să iei de soție pe Mitrană, pe fata unui negustor zise el în sfârșit, vrei să-ți bați joc de mine.

Dăparte dă mine este o atare cugetare, răspunse Pârveu, vreau să iau dă soție pe Mitrană, fata lui Ploscan, dacă Ploscan va binevoi să mi-o dea.

— Dar ești boier, neam de Domn, zise Părintele, și ea este numai fată de negustor. Ce vor zice Basarab și rudele Dumi-

Fondul cultural al Românilor din America.

În mai multe rânduri am arătat ajutoarele frumoase trimise bisericilor dela noi de frații noștri din America, unde muncesc muncă grea pentru a-și agonisi cele trebuincioase vieții și pentru a ușura și traiul celor rămași acasă. Am arătat adeseori însă și isprava cea mare, pe care o fac *Slovacii*, muncitori ca și ai noștri, ba chiar și *Rutenii*, pentru *cultura națională*, adică pentru susținerea școalelor, pentru înființarea de școli noi, pentru tipărire de cărți, pentru înființarea de tovărășii la sate, apoi pentru ajutorarea gazetelor naționale, mai ales, când au procese de presă și redactorii trebuie să meargă în temniță, iar foaia să plătească pedepse grele în bani.

Frații noștri din America nu s'au prea gândit la lucruri de acestea, și Doamne, multă ispravă ar putea face cu puține jertfe! Dacă s'ar găsi între cei o sută de mii de Români numai cincizeci de mii, cari să contribuie în fiecare an numai cu cincizeci de cenți, ar fi pe an 25 mii de talări (dolari) adică o sută douăzecișicinci de mii de coroane! Câte școli nu s'ar putea clădi în fiecare an, câte salarii învățătoresci nu s'ar putea întregi, câte sate românești n'ar scăpa de rușinea și pacostea lipsei de școală sau a încuibării unei școli străine! Câți luptători dela noi, ajunși pe drumuri din cauza prigonirilor mișelești, n'ar putea fi ajutați! Câte biblioteci și tovărășii n'ar putea împodobi satele noastre!

La înființarea unui fond de felul acesta s'au gândit cei din America în câteva rânduri. Dar fie că certele dureroase dintre frații de-acolo, fie că ceice au avut ideea n'au avut încrederea fraților sau n'au știut cum să se poarte, ispravă nu s'a făcut. Acum publică preoții noștri din America un apel, prin care îndeamnă pe fiecare Român din America să contribuie *pentru înființarea marelui fond cultural al Românilor*. Publicăm și noi acest apel și îndemnăm cu toată dragostea pe frații din America — unde sunt mulți abonați la foaia noastră — să urmeze sfatului preoților noștri și să dovedească încă odată, că și Românul e destul de cult, ca să știe jertfă ca Slovacul sau chiar Ruteanul, când e vorba de apărarea celor mai sfinte bunuri ale neamului nostru, limba, biserica, școala și peste tot cultura religioasă și națională. Se înțelege, că e vorba de un fond statornic, care să fie întregit în fiecare an.

Iată apelul preoților:

„Iubit popor român din America!!!

Vremurile sunt grele și ispitele multe. În fața atâtor nedreptăți și porniri dușmănoase, ai noștri cei de acasă fac totul ce pot, pentru a mântui pe sama urmașilor ceea ce am moștenit dela străbunii noștri. Multe arme de apărare și multe mijloace de muncă nu au. Arme puternice și sigure sunt numai două și anume dragostea față de ce este românesc și banul. Dragoste este în toți, luptători harnici sunt, dar când e vorba de ajutor bănesc, aicea trebuie să ne oprim. Fondurile bisericilor și școalelor noastre sunt și astăzi atât de neînsemnate încât și în cele mai grele timpuri numai puțin ajutor s'ar putea da acelor ce ar avea lipsă și ar fi vrednici de ajutor.

Pentru aceea s'a declarat de înființat „Fondul cultural” în sinodul bisericilor noastre din Canton O., ca să întindem și noi Românii din America, o mână de ajutor acelor ce de mult așteaptă și ajutorul nostru. Și în credință, că între atâția Români câți sunt în America, sunt mulți de aceia cari își iubesc încă biserica și școala, și cari nu doresc odată cu capul, ca să vadă maghiarizată biserica și școala românească: Apelăm la simțul de jertfă al tuturor oamenilor buni și rugăm pe unul fieștecarele, ca să contribuie la acest fond, din care se vor ajuta școalele din satele sărace și mai cu samă cele din Săcuime și din celelalte părți primejdite de Unguri. Iar dacă va fi ca guvernul țării noastre să cerce a înființa și vladicia gr.-or. ungurească și dacă acest guvern va cerca să ne răpească învățătorii noștri, — din acest fond se vor ajuta învățătorii și preoții cari vor ajunge pe drumuri în urma prigonirilor ungurești. Și cred că acești oameni sunt vrednici ca să fie ajutați, pentru că nu cei slabi sunt cei ce luptă, ci cei vrednici, dintre aceștia cad cei mai mulți.

Dumnezeu este martor gândurilor noastre cari ne îndeamnă să facem acest apel și răsplăti-va din belșug darul, pe care îl va trimite cineva cu gândul curat și sfânt de a ajuta biserica și școala românească și pe aceia, cari luptă pentru ele.

Ioan Podea, adm. par. și protopopes, Farrell, Pa. Ilie Pop, preot în Youngstown, O. Ilarie Serb, preot în Cleveland, O. Octavian Mureșan, preot în Indianapolis. Romul Doctor, preot în Gary, Ind. Simeon Mihăilă, preot în Indiana Harbor.

Ce scriu alte gazete?

Am dat și noi știrea despre cartea scrisă de Ungurul Erdeli Victor cu privire la Catarina Varga și luptele pentru libertate ale Moților. Ea cuprinde multe adevăruri aspre la adresa Maghiarilor soviniști. Mai toate gazetele jidano-maghiare tac despre ea, numai în „Vilag” scrie dl Oscar Iasi un articol, în care vestejește de nou politica nenorocită de maghiarizare și sălbătăcia administrației (comunale și comitatene) aziatice dela noi. Intre altele zice:

„Intâmplarea jalnică a Catarinei Varga e și astăzi tot vie și o pun în mișcare aceleași puteri ca și în trecut. Numai vitejia nobilă a acestei femei și iubirea ei de oameni, gata de jertfe, a dispărut din viața noastră socială. Dar altcum starea e tot cea veche. *Ascuțitul chestiunii de naționalitate îl formează tot ura cea veche de clasă* (a nemeșilor maghiari contra țăranilor români), *agitatorii ei sunt tot membrii administrației stricate*, otrăvitorii tot cămătarii poftitori de bani, ca și mai demult. Și sunt răzvrățitori, ticăloși toți aceia, cari cutează să-și pună degetul cu curaj pe rana plină de puroiu a apăsării naționalităților.

Iar dacă domnia lacomă de clasă nu-și poate ajunge scopul cu armele groazei (temnița și baionetele jandarmilor), ale corupției (stricării sufletelor) și ale jefuirii întrebuințate față de naționalitățile stoarse și adâncite în neștiință, ea se folosește tot de vechile mijloace și *tocmește* (ca pe niște slugi) *renegați de-ai naționalităților* (Korkán, Szegeszku, Csokán, Moldován ș. a.) *pentru înșelarea poporului*. Aceasta e și azi politica de naționalități a lui Tisa. Dar aceasta politică de renegați strică cu totul starea lucrurilor. Căci totdeauna renegații sunt oameni de afaceri (gheșeft), pe cari îi poți cumpăra să-ți facă orice treabă. Ei batjocoresc maghiarimea în jos și-și câștigă merite „patriotice” prin vânzarea neamului lor la cei de sus. Calea, care are să ne scoată de aici, nu poate fi alta decât politica Catarinei Varga: *apărarea neinteresată* (fără gânduri de câștig) și *energică a drepturilor naționalităților*, *a fericirii materiale* (bunăstării economice) și *a dezvoltării culturale a poporului*.

Până când nu se înfăptuește aceasta politică, nu se poate deslegă chestiunea de naționalitate în Ungaria!”

tale când te vor vedea întorcându-te la Târgoviște cu fata unui negustor drept soție?

— Vor zice ce vor voi, zise Pârnu, fata îmi place și voiu s'o iau. Neamul dâncare mă trag este dăstul dă strălucit pentru a cuprinde în strălucirea lui și pă nevestămea pă lângă mine. Dacă Basarab s'ar supăra pă mine dâncare această pricină, voiu părăsi Curtea lui și mă voiu retrage la satele mele, mila Domnului, dăstule am, și nu eu ci Basarab va fi păgubașul. La al dântăi războiu se va grăbi să trimită după mine. Știu bine, că la noi toate fetele dă boiar se bat pentru mine. Boiarii ai mai mari dă păste munți și dă păste Dunăre mi-au trimis vorbă că mi-ar da cu bucurie dă ales dântre fetele lor și mi-ar da drept zestre sate și lăzi cu bani. Dar până acuma nu s'a găsită încă fată la vederea căreia să se fi mișcată inimioara mea. Numai fața și glasul Mitanei o făcure să vorbească și eu îi voi asculta cuvântul.

În uimirea lui, călugărul nu știu ce să răspundă. Auzind pașul lui Toma Alimoș

care trecea pe dinaintea ușii, merse să 'l chieime.

— Jupân Pârnu mi-o arătat, zise el Voevodului, că este hotărât să ieie de soție pe Mitrana.

— Și sunt hotărât s'o cer gazdei noastre chiar astăzi, adăose Pârnu. Rău-voitori au povestitără Părintelui că voiu să necintesc pă Mitrana, nu voiu mai da prilej la astfeliu dă bârfele.

Toma Alimoș rămase și el mut de mirare dar, împreună cu călugărul, erau bucuroși de această întorsătură a lucrurilor căci ea făcea să piară orice bănuială asupra bunei credințe a lui Pârnu. Faptul că un om în starea lui putuse să se îndrăgostească atât de cumplit într'o fată pe care o cunoștea numai de câteva zile și care era pe o treaptă cu atâta mai jos decât cea pe care stătea el, le părea peste seamă de copilăros și de nepotrivit, dar tocmai această copilărie făcea să piară orice prepus de rea credință și de viclesug din partea Munteanului. Apoi această căsătorie, dacă era să

să se facă, alcătuiă o puternică chizășie că Pârnu lucra cu tot înadinsul și cu bună credință pentru izbutirea scopurilor lor.

Pârnu rupse tăcerea care se făcuse în odaie.

— Cred Părinte, zise el, că recunoști acuma netemeinicia învinovățirilor ce mi le-ai adus.

— Recunosc cu bucurie că rău te-am nedreptățit, zise Isaia, și te rog să mă ierți. Poate că la pasul ce ești pe cale să 'l faci pășești în chip cam ușuratec, dar nu poate încăpea îndoială că el dovedește o inimă curată și cinstită.

— Pociu bare să nădăjduiesc că Domniavoastră veți sprijini cererea ce am de gând s'o fac chiar acuma taicăi Mitanei?

Călugărul și cu Voevodul se sfătuiră din ochi apoi cel dintăiu spuse:

— Vorbește-i Dumneta și dacă va fi nevoie îi vom mai vorbi și noi.

Spre marea mirare a Părintelui și a lui Toma Alimoș care se așteptau la greutatea din partea lui Ploscan acesta, după în-

Literatură și știință

Scrisori dela sate.

Dorite nepoate!

Vei fi iertător, că așa de târziu îți răspund epistolei tale. Nu crede însă, că doar te-am uitat, ori din nevreare nu ți-am scris, ci m'au oprit alte împrejurări și alte afaceri, pe cari ți-le voi povesti la întâlnire.

Dar să venim la scrisorile noastre de mai înainte.

Ți-am fost promis, că îți voi scrie iarăși despre ceva rele ce ne însoțesc, despre ceva datini frumoase de-ale noastre, pe cari le cam dăm uitării, împrumutând altele străine, cu care ni-le înlocuim pe ale noastre.

Vreau să-ți scriu despre doina românească sau horea românească, dupăcum îi mai zic prin părțile de meazănoapte ale Ardealului.

Știm, că doina noastră e de jale, căci de jale ne-a fost trecutul și de jale ni-e timpul de față. Jalea s'a născut deodată cu noi și noi ne-am plămădit deodată cu doina.

Dupăce s'a alcătuit neamul nostru, adică dupăce Traian împăratul ne-a lăsat aici mestecați printre Daci, poporul nostru numai de jale a știut. Bucurie n'a avut de loc și nu are nici azi. Câte popoară barbare au năvălit în țara lui, cu toate a trebuit să dea piept, să-și apere țara și limba. Și după scăpare văzându-se nimicit de averi și de rude sau părinți și frați, nu avea altă mângâiere decât doina. În ea își înăbușea durerea și întristarea. Doina a fost și este frate de cruce cu Românul, ea îl însoțește la plug, la adunat, la săpat, la arat și cosit, tot ea îl însoțește la vite prin păduri și la oi pe cele dealuri ale pământului românesc.

Doina îl însoțește pe Român pretutindenea.

Am băgat de samă însă, că Românul începe a se lăsa de doină. Tovarășul lui iubit e cam dat uitării și înlocuit cu cântări străine.

Aceasta se poate vedea mai cu samă la Românii din orașe, la cei din jurul orașelor și în comunele în cari Românii sunt amestecați cu străinii.

Ce vedem și auzim aici? Vedem feciori de Român, cari s'au lăpădat de doina noastră și îi auzim lălăind pe drum sau pe câmp niște pocituri de glasuri de nu știi ce să alegi din ele. Nu-s nici de jale, nici de bucurie.

Să vede, sărmanii au uitat că: „Ce-i străin nu se lipește de sufletul meu“.

Și Doamne, rău îți șade ție Român verde curat să te apuci a cânta în alt glas și nu în al tău.

Ai auzit, iubite nepoate, că unele dintre paserile noastre să cânte în alt glas și nu în al lor? Nu. Ele deși trăiesc mestecate, fiecare cântă așa după cum a învățat dela părinții lor. Cucul nu cântă ca privighitoarea și sticletele nu cântă ca cucul. Fiecare își moștenește glasul părinților și alt glas nu se lipește de ele.

Ș'apoi omul, aceasta ființă desăvârșită și asemănătoare Creatorului său să fie mai slabă la fire, să se lapede de ceea ce a moștenit, de ceea ce Dumnezeu i-a dat? Dacă am face așa, ne-am dovedi mai slabi decât paserile cerului și decât animalele pământului, cari fiecare țin la ceea ce au moștenit.

Pentru că trăim între străini nu e lipsă a împrumuta glasul lor, ci să rămânem la glasul nostru moștenit. Asta e legea naturii. Fiecare cu al său și din al său. Pildă să ne fie paserile pe cari le-am amintit mai sus.

De aceea, iubite nepoate, ori și de câteori îi aveai prilejul a fi între oameni de aceea, cari încep a se lăpăda de doina românească adă-le aminte de paserile cerului și se vor rușina de ceea ce fac.

Trebuie să fim mândri să avem așa o doină frumoasă, pe care o cântă cântăreții și în orașele cele mai de frunte din lume, iar nu să ne rușinăm a o cânta. Sau nu din iubire cătră ea s'a făcut versul:

Doină, doină cântec dulce,
Când te-aud nu m'as mai duce.

Doina noastră e dulce, căci se lipește de sufletul nostru. Ea e născută deodată cu noi, căci cea dintâi cântare ce am auzit-o încă fiind în leagăn a fost doina, pe care am auzit-o dela mamele noastre cântându-o ca să dormim noi.

Dorite nepoate, nădăjduind că îți voi scrie în curând, am rămas al tău iubitor unchiu.

Chimu.

Sărbătorile în codru.

Codrule! de-atâtea-ori
Te-am văzut în serbători
Premenit cu flori de Maiu.
Nu știu: Codru ești? sau raiu.

Tu ai dragă frățioare,
Ingerași cu aripioare,
Și cu vocile sonore,
Cari prin frunză se avântă,
Intonându-ți Doina sfântă,
Ruga ta de serbătoare.

Și mai ai, Codru iubite:
Ai altare dragi și sfinte,
Tot din crengi alcătuite,
Și cu frunză-acoperite;
Și miresmele de flori,
Să înalță pân' la nori,
Iar prinosul dela tine,
Il duc zorile senine;
Ridicându-l de pe ape,
Pân' la tronul sfânt aproape.

Sub sprânceana ta cea deasă,
Multe farmece să lasă.

Ochi senini, și visători,
Sâni rotunzi și pași ușori,
De p'acăror frunzi se lasă,
Prin suviță mândre flori.

De pe-a ta colină verde,
Să mai văd venind în cetate,
Feciorași cu mândre fete,
Cu pași repezi și vioi:
Cătră horă merg cu sete,
Prinși de mână doi cu doi.

Ciobănaș! tu stai pe bătă,
Și privești cu 'nduioșare,
Cum să 'nvărte hora 'n luncă,
Intre sunete bizare,

Ce-ți trebuie ție iubită,
Până cei din codru-ți cântă,
Și-ți șoptește frunza 'n fagi,
Să-ți păzești oile dragi,
Să-ți înfășuri gluga 'n bătă
Și din flueră să tragi.
Să-i cânti codrului de dor,
Că cu el ești frățior.

Maria din Ocna.

tăia mirare, primi cu mulțămire cererea lui Pârvu.

Gândul că fiica sa era să fie soția unui boier mare, neam cu Basarab cel vestit, că avea să strălucească la curtea din Târgoviște și că el era să aibă nepoți boieri mari și rude domnești, îl măgulea într'atâta încât cam ieșise din simțiri. Duse îndată pe pețitor la fiică-sa, care și ea, la auzul vestei, era cât pe ce să nebunească de bucurie și făgădui că le va da o zestre împărătească.

Pârvu, arătând că atât datoria cătră Domn cât și treburile sale cer grabnica lui întoarcere la Târgoviște, izbuti ca Ploscan să primească ca căsătoria să se facă în a doua Duminecă ce avea să vie.

Pârvu văzu pe Târziu și pe șoltuz în aceeași zi. Dacă știrea despre aflarea lui în Bârlad, răspândită în aceeași dimineață de oamenii lui Ploscan, mirase pe kneaz și pe acei care țineau cu el, veștile neașteptate despre hotărârile lui Basarab, aduse

de sol, fură pentru ei niște adevărate lovituri de trăsnet.

Pârvu le spuse amândurora că față cu năzuințele Ungurilor (asupra Bârladului, Basarab era hotărât să retragă pe ale sale, neputând să se puie rău cu Craiul Ungariei, dar că el, ca Român, sfătuiește pe Bârlădeni să nu se închine unui craiu străin ci să caute să între într'o unire strinsă cu Românii de peste Siret și de peste Prut, spre a putea să se opuiască cu mai multă putere oricărui dușman care ar dori să-i calce. Le mai spuse că Basarab sfătuia pe Târziu și pe șoltuz să se împace cu Toma Alimoș și cu ai săi și să-laleagă, chiar în vreme de pace, ca povățuitor al oștilor pentru războaiele ce ar putea izbucni pe viitor, căci alt Voevod român care să se bucure de un renume atât de mare nu era.

La întrunirea cea mare care se ținu la Ploscan, după prânz și unde venise atât de mulți încât de abia intrau în casă și în grădină, Pârvu ținu mai multe cuvântări, iar Părintele Isaia și cu Stroici nu se putu-

ră opri să recunoască că mare meșter de vorbă era Munteanul și că ei nu văzuse încă om care să știe să zică mulțimei ceea ce avea să-i zică în chip atât de plăcut ei.

Numai Toma Alimoș dădea din umere și găsea că prea mult povestește despre rudenii cu Basarab, prea se laudă cu trecerea ce o are la Domn și prea mult vorbește de moșiile lui. Dar și Voevodul era mulțumit căci era vederat că se pornise o mișcare hotărâtă a negustorilor spre dânsul, iar mulți kneji care nu vorbeau cu el de ani se grămădeau acuma împrejurul lui.

(Va urma.)

Sfaturi pentru viață.

Hainele împrumutate nu țin cald.

*

Mama mutului înțelege limba fiului.

*

Răbdarea de o oră aduce odihnă de un an.

*

Cei mai buni amici sunt cei ce se îndeamnă unii pe alții la fapte bune.

Din viață.

Azi aproape toți ne plângem,
Că trăim în zile grele:
Dar îndat'o să 'nțelegem
Unde zac atâtea rele.

Dacă căutăm izvorul
Sărăciei, ce ne-apasă,
Vom afla că unu-i luxul
Și muerea rea la casă.

Și tot crește-apoi năcazul
Vieții noastre dureroasă:
De mai bem din gros rachiul
De pe-a Jidovului masă.

Am putea lăsa deci luxul,
Ca să-l poarte bogătanii.
Numai astfel este modru
A putea cruța creșterii.

Iar muerea dela casă,
De e harnică în toate,

N'om afla atunci la masă
Lipsa bunelor bucate.

Și bărbatul să se poarte
Cum în viață se cuvine, —
Numai astfel doar se poate
A trăi în viață bine.

V. Gendă.

Intâmplare nenorocoasă.

Mai săptămânile trecute s'a întâmplat în Anglia, că un tren de povară, la care erau acătate și niște vagoane, în care stăteau închise animalele dintr'o menagerie, — s'a ciocnit cu un alt tren. Nenorociri de oameni nu s'au întâmplat. Dar două vagoane, în cari erau menageria au sărit din șini, stricându-se vagoanele cu totul. In-

tr'aceea animalele au dat năvală afară din închisorile lor, ceea ce a produs o frică grozavă. Mai mulți șerpi, un crocodil, un urs de mare, mai multe maimuțe și alte animale diferite începuse a sări încoace și încolo. Personalul menageriei a sărit numai decât, astfel că periculoasele animale au fost în curând din nou închise. Numai

niște maimuțe au fugit. Ceva mai greu a mers prinderea ursului de mare, pe când lei, tigrii și alte hiene n'au fost eșit afară de loc. — Chipul de sus ne arată momentul cum animalele sălbatice au pătruns a-
fară din vagoane.

Spre știre. Din cauza sărbătorilor Invierii, o parte mai mare a materialului din numărul de azi al „Foi Poporului” s'a lucrat încă înainte de Paști. Iar din cauza zilei de 1 Maiu — care cade în anul acesta Joia, când de obicei se începe expediția (trimiterea) foi — am trebuit a încheia foaia deja Mercuri, fiindcă Joi personalul tipografiei nu lucrează. Amintim acestea pentru orientarea acelor, cari ne-au trimis în zilele din urmă diferite manuscrite, ce n'au putut apare în numărul de față.

Ultime știri.

Se va porni războiu pentru Scutari?

Aceasta e întrebarea, pe care și-o pune toată lumea în aceste zile. Dar un răspuns sigur nu poate da nimenea. Atâta însă se știe, până azi Mercuri, la încheierea foi, că monarhia noastră a cerut dela Marile-Puteri, ca ele să-și dea învoirea la o cât mai grabnică pornire contra Muntenegrinilor, în caz că aceștia nu voesc a părăsi orașul Scutari de bună voie.

De părerea Austro-Ungariei sunt și Germania și Italia, pe când Anglia, Franța și Rusia zic, că să se lase lucrul mai încet și să se mai încerce tot cu vorba pe lângă regele Nichita. Toate puterile sunt însă de părere (dar poate că numai din șiretenie!), ca Scutari să se țină de noul regat al Albaniei, ceea ce ne face să credem, că pentru Scutari n'o să se mai înceapă nici un războiu. Dar dacă Marile Puteri (adecă reprezentanții lor) ar vorbi totdeauna adevărul, — fără gânduri ascunse, — atunci de mult s'ar fi putut ajunge la o înțelegere mai cum se cade.

De fapt vedem, că lucrurile mereu se tot trăgănează. Așa, de pildă, Austro-Ungaria cât be a luat știre de ocuparea Scutarilor, a provocat pe Marile-Puteri, că acum a sosit timpul spre a lua măsuri mai aspre contra Muntenegrinilor. În urma acestei cereri, ambasadorii (ministrii) Marilor Puteri în Londra, s'au întrunit la câteva ședințe. Cea de pe urmă a fost Luni în săptămâna asta. În aceasta ședință nu s'a hotărât însă nimic apriat, ci s'au înțeles, ca mâine, Joi în 1 Maiu, să se întrunească din nou. Că ce vor hotărî, mai știe sfântul!

Cercurile conducătoare ale monarhiei noastre chibzuesc însă mereu asupra celor petrecute în timpul din urmă. Ba moștenitorul nostru de tron, arhiducele Francisc Ferdinand, care plecase în zilele trecute din Viena la țară, acum s'a întors de grabă iarăș acasă, fiind chemat în audiență la Împăratul. Tot asemenea au fost chemați la împăratul și ministrul de externe Berchtold, dimpreună cu baronul Conrad, căpetenia statului major (stat major se numesc ofițerii cei mai înalți, cari conduc treburile armatei).

Urmarea acestor stări poate fi, că, în caz când Muntenegrinii n'ar părăsi Scutari de bună voie, atunci o să fie siliți la aceasta. Iar, dacă Puterile nu se vor putea de loc înțelege, — se prea poate ca Austro-Ungaria să pornească contra Muntenegrului singură, sau ajutată de încă vr'o altă țară.

În zilele acestea, la tot cazul, lucrurile vor trebui să se lămurească într-o parte sau alta.

Știrile Săptămânii.

Sibiu, 30 Aprilie n.

O bună impresie

a făcut peste tot locul, — după cum aflăm, — publicarea în „Foaia Poporului” a unor firme de-ale meseriașilor sibieni. Fiind acum sărbătorile și târgul de țară în Sibiu, atragem din nou atenția publicului nostru asupra firmelor românești din Sibiu. E datorința noastră sfântă, ca la orice cumpărări, să cercetăm mai întâiu firmele acestea. Dacă nu găsim la una ceea ce dorim, atunci de sigur, că vom găsi la alta din cele o sută. Și numai în cazuri de aceea, când, din cine știe ce împrejurări, nu găsim la nici un Român ceea ce căutăm, să ne adresăm la străini.

Deci, mai multă dragoste și interes *prin fapte* pentru tot ce e românesc! Să dovedim *prin fapte*, ceea ce mulți de-ai noștri susțin numai prin vorbe de ocazie!

De altcum, asupra ăstorfel de lucruri vom scrie mai deaproape nu peste multă vreme!

Sincere mulțumite tuturor acelor, cari din incidentul Invierii Domnului ne-au trimis felicitări și o seamă de cuvinte de dragoste nefățărâtă.

Pe Dumineca Tomii sunt convocate sinoadele bisericii greco-orientale la Sibiu, Arad și Caransebeș. În aceste sinoade se discută toate afacerile bisericilor și școalelor noastre confesionale. Asupra lucrurilor mai de seamă vom raporta în numerii viitori.

DI Nicolae Iorga, despre care am spus, că a plecat la Londra, la congresul de istorie, ne-a făcut earăși multă cinste. Pe când nici unul din delegații *Ungariei* n'a fost lăsați să facă nici o comunicare în secțiunile unite, dl Iorga, delegatul națiunii române, a fost între cei opt, cari au făcut comunicări. Dl Iorga a vorbit despre *Principatele* române ca păstrătoare ale tradițiilor împărăției bizantine.

Vlaicu în București. Înainte de Paști, dl Vlaicu, „copilul răsfățat al aierului”, cum îi zice o foaie din București, a fost în capitala României, unde a făcut sboruri minunate înaintea unui public ales, în care se aflau și mulți generali. Când eră în zbor, i s'a astupat țeava de benzină dela motor. Pentru aceea însă tot a aterizat fără nici o primejdie pentru el. Numai când a vrut să se ferească de niște copaci, s'a rupt o rotilă dela aeroplan.

Cântecul românesc în Viena. *Männer-Gesangverein* (reuniunea de cântări a bărbatilor) din Viena, cel mai bun cor din capitala împărăției noastre, a dat un concert, la care s'au cântat și două cântece *poporale* românești. Nu ne mirăm, dacă frumusețea cântecelor noastre populare îi subjugă pe străini. Ne mirăm de unii Români, cari le înlocuiesc cu de cele străine sau numai la aparență (părere) românești.

Serbarea pomilor și a paserilor în Mag se va ține la 23 l. c. v., adică în ziua de Sfântul George, cu cântări, declamațiuni și vorbiri în școală, apoi maiial în pădure. La aceasta serbare se invită publicul din jur.

Deschidere de cancelarie. Aduc la cunoștință, că mi-am deschis cancelaria advocațională în Huedin (Bánffy-Hunyad) strada Kossuth Lajos Nr. 480 (vis-à-vis) de „Vlădeasa”. *Dr. Sabin Varna*, avocat.

Pentru școala poporală din România. Camera (dieta) din București a votat un împrumut de cincizeci de milioane de lei, din care să se facă școli prin toate satele, unde nu sunt.

Bună grije! Ni se scrie: Trenul, care venia Marți în 29 Aprilie n. c., dela Sighișoara către Sibiu, avea să lase în gara dela Hosman două vagoane de lemne. Călăuzul trenului, desprinzând aceste două vagoane, ce erau între locomotivă (mașina trenului) și vagoanele de persoane, a dat signalul pentru a porni locomotiva și a împinge vagoanele pe alte șini, ca apoi să poată porni cu trenul de persoane mai departe. Dar ce să vezi? Mașinistul nici una, nici alta, el dă putere locomotivei și pe-aci ție drumul, mergând cu cele două vagoane de lemne până la Cornățel. Numai aci a observat „omul cel harnic”, că el lăsase în Hosman toate vagoanele cu postă cu tot. Acum înapoi iarăș la Hosman, unde pasagerii așteptau cu nerăbdare. Trenul a sosit la Sibiu cu întârziere de un cias.

Un călător.

De-ale Reuniunii române de înmormântare sibiene. Precum ni se spune cassariatul acestei Reuniuni a plătit în timpul din urmă ajutoarele statutare după răposării membri Elisaveta Axente, văduvă de econom în Frâua, Toma Joandrea, Ioan Baci, Ana Căndea n. Căpușan, Susana Hähner și Ioan Sinu, fost tutur orfanal în Lisa, cu cari numărul total al cazurilor de moarte din sinul Reuniunii, a ajuns la 211. Între membrii noi înscriși la Reuniune să numără Ana Bălăban din Gușterița, Vasile Runcean, preot, Ana Runcean, Ana Vintilă, Maria Joandrea, Ana Dr. Stan, Ioan Stan, propr. în Sohodol, Ioan Micu, econ., Adam Micu, notar și soția sa Aurelia din Sebeșul de jos, Ana Oțoiu din Aciliu, Ioan Oțoiu, Eugen Todoran, Ascaniu Crișanu și Aurel Popovici, profesori seminariali, Adolf Mailath, protocolist la comitat, Ida Mailath, Estera Dengjel, Vasile Ban, cismar și soția sa Estera, Ioan Perian, paroh în Crisciori, Ioan Rebege, funcț. la „Albina” și soția sa Ana n. Burdan, Ioan Iliu, notar în Orlat, văduva Paraschiva Iliu n. Moldovan din Turnișor și Ecaterina D. Stefan, soție de avocat. La înmormântarea unora dintre membri, urmașii s'au folosit de lucrurile întreprinderii de înmormântări (pompe funebre) a Reuniunii, ceea ce ar trebui să facă cu toții.

Congres preoțesc. Ni se scrie: Sinozul protopopesc gr.-cat. al tractului Țichindeal, a delegat pe preoții: Georgiu Gergel din Săsăuș, Nicolae Giurca din Colun și Toma Oprean din Țichindeal — pentru a întreprinde pașii de lipsă la forul suprem bisericesc, — ca să se încuviințeze ținerea unui congres preoțesc la Blaj în timpul cel mai scurt posibil. În acest congres să va desbata starea tristă, în care au fost împinsă preoțimea și cu deosebire „bienaliștii”, prin legea congruală și mai ales prin novela proiectată a cvincvenalelor. În urma pașilor făcuți în 21 Aprilie avem speranță, că ni se va încuviința ținerea congresului, la care trag atențiunea deosebită a preoțimei mai ales „bienaliștii”. *George Gergel*, preot în Săsăuș.

Un sublocotenent învață pe feciori carte românească. Dl Vasile Barbu, sublocotenent în batalionul 4, regimentul 64, cu garnizoana în Abrud, a strâns pe toți feciorii din acest batalion, cari nu știau carte, și i-au învățat să cetească și să scrie. Cu ajutorul acestui preavrednic sublocotenent român, 60 de feciori au eșit din întunec la lumină. Dl sublocotenent a înființat la batalion și o bibliotecă românească, iar casina română a împrumutat gazete și reviste românești.

Iată o pildă strălucită de dragoste pentru cultura națională la un *ofițer* român, care a săvârșit un lucru de mulți chemați dela sate nefăptuit.

Perderile aliaților balcanici. Ministrul de războiu al Bulgariei a publicat un raport oficial al perderilor de oameni suferite de aliați în cursul războiului. Muntenegrinii ar fi avut șase mii de morți, Grecii unsprezece mii, Sârbii 22 de mii, iar Bulgarii 80 de mii. Se crede însă, că numerele arătate în acest raport nu sunt adevărate, căci Bulgarii ar vrea să arete, că aliații lor au avut perderi mai mici, așa că ei n'ar avea drept să ceară prea mult din ținuturile ocupate dela Turci. Chiar și numărul morților bulgari pare a nu fi adevărat.

Explozie la o postă. Unui negustor din orașul Cracovia (Galiția) i-au sosit la postă mai multe pachete cu jucării și focuri de artificii (rachete). Din nebăgare de samă, un pachet a fost trântit jos și a explodat. Explozia a fost așa de puternică, încât s'au spart toate ferestrele, iar trei funcționari au fost răniți greu. Unul a murit la spital din cauza arsurilor.

Pălăriile cele mari ale doamnelor nu mai sunt la modă. Acum trebuie pălării mici. O casă mare comercială dă de știre, că cumpără toate pălăriile de anul trecut cu 50 de bani una (ele costau atunci dela 20 până la 150 de cor. una!), căci vrea să le exporteze la Australia. Acolo le va vinde femeilor sălbaticilor, cari le vor purta bucuri, mai ales, că țin bine de umbră.

Creștin cu săla. Muntenegrinii continuă să boteze cu săla pe mohamedani. La Ipec l'a botezat pe un albanez frunțos, un fel de preot mohamedan. Pe ceice nu vreau să se boteze, îi leagă de sobe înferbântate. Faptele acestea dovedesc, că Muntenegrinii sunt încă tot barbari și nu sunt vrednici să stăpânească oameni de altă nație. Parcă au învățat în Ungaria!

Scrisori recomandate aruncate în cutia poștei. Direcțiunea poștei înștiințează, că se pot da scrisori recomandate (epistole, tipărituri, mostre de mărfuri) și după orele de oficiu. În cazul acesta se pun pe plic mărcile trebuincioase (la o scrisoare recom. de 35 bani) și se aruncă în cutia poștei. În ziua următoare celce a pus scrisoarea poate veni după rețepisă. Pe plic să se scrie „recomandat“ trăgând sub vorbă, dar și în jurul plicului o linie groasă cu un creion roșu. Se capătă plicuri de acestea și gata cu 36 de bani la oficiile postale.

Congres femeesc. Dela 15 până la 20 Iunie nou se va ține în Budapesta un congres femeesc internațional (cu femei din mai multe țări) pentru cererea votului universal pe sama femeilor.

Satul arde, babele se pieptenă. În Ungaria n'au drept de vot nici bărbații, necum să mai aibă femeile.

Dar pentru sfânta biserică. Mai jos numiții evlavioși creștini din filia *Lazuri* (Uivagaș) au dăruit pentru sfânta biserică următoarele: Ioan Șandor și soția Palaghia Brișcu o Evanghelie cu 26 cor Vasile Sirca și soția Floare Marusca două rânduri de haine cu 130 cor. Crăciun Chiș și soția Floare Baca un rând de haine negre de catifea (barșon) cu 60 cor. Ioan Chiș și soția Sofia Sirca au cumpărat un Evhologiu cu 8 cor. și au aurit potirul cu 18 cor. Gavril Cristea și soția Saveta Guiu au cumpărat o cruce cu 16 cor. Pentru aceasta binefacere ce au făcut de au ajutat biserica noastră, zicem din toată inima, ca atotputernicul Dumnezeu, se le deie însuțit.

Ioan Șandor, cantor.

Dezertori bulgari în România. În zilele din urmă ale luptelor dela Adrianopol au dezertat mulți soldați bulgari, dar și sârbi, venind în România. Unul din aceștia a povestit unui corespondent al „Universului“ din București, că timp de trei săptămâni, după ce l'a părăsit câmpul de luptă, a călătorit tot numai prin păduri și câmpii, ferindu-se de sate și hrănindu-se mai mult cu rădăcini. Întrebat, pentru ce a dezertat, a răspuns, că din cauza traiului rău, căci primiau o pâine de un chilogram tot numai la cinci zile, apoi și de groaza celorce au văzut. Spune, adică cum tovarăși de-ai lor, răniți greu, căroa le-ar fi trebuit prea multe îngrijiri pentru a putea fi însănătoșiți, erau îngropați împreună cu cei morți.

Puțini dintre dezertorii veniți în România, sunt răniți, cu toate că au luat parte la multe lupte.

Revolverul puturos al poliției din Paris. Un inginer francez a inventat (isodit) un revolver, din care nu se împușcă cu cartușe omoritoare, ci cu cartușe, cari plesnind răspândesc niște gaze puturoase și amețesc pe cel atins de ele. Revolverul acesta îl întrebuințează polițiștii în luptele lor cu tâlharii din Paris. Aceștia se închid, când sunt urmăriți de poliție, în câte o casă, de unde se apără contra polițiștilor și jandarmilor cu revolvere și chiar cu puști și bombe, omorînd uneori pe mulți din urmăritorii lor. Acum polițiștii au un fel de scuturi de oțel, prin cari nu pot străbate gloanțele. Cu scutul înainte, se apropie de casă, în care s'au adăpostit tâlharii, și descarcă din revolvere cartușele amețitoare. După ce tâlharii zac cu toții amețiți pe podeală, polițiștii intră la ei, îi leagă bine și-i duc la poliție, unde se trezesc.

Pentru pacea lumii. Cu reședința în Paris (Franța) este o *Asociațiune medicală internațională împotriva războiului*. Ea și-a ținut luna trecută adunarea, hotărînd să înceapă o propagandă pentru înființarea unui *tribunal internațional*, care să judece neînțelegerile dintre popoare. Peste acesta va fi un *tribunal umanitar*, ca un fel de Curte de apel.

Bune idei, dar deocamdată numai visuri!

O scrisoare trimisă lui Dumnezeu. Copilul unui German dintr'un orașel a aruncat în cutia poștei o epistolă scriind pe-adresă nemțește: „Iubitului meu Dumnezeu din cer.“ Fiind vorbe nemțește, funcționarul rus dela postă a crezut, că e pentru vr'o localitate din Germania și a trimis scrisoarea la cea dintâi stațiune postală germană dela graniță. De-aici s'a trimis epistola înapoi în Rusia însemnându-se pe ea: D-zeu, adresatul, locuiește în cer și până acolo Germania n'are legătură postală.

Cum se susține o foaie. Muncitorii din Anglia au strâns anul trecut un fond de un milion 750 mii de lei pentru ca să se întemeieze o gazetă mare, care să apară zilnic cu opt pagini mari. Cu toate că foaia avea două sute de mii de abonați, cheltuielile sunt așa de mari, încât după șase luni fondul s'a micșorat, așa că foaia n'ar mai putea apare decât două luni. Atunci s'au apucat lucrătorii să strângă de nou bani și nu vor înceta până nu vor aduna cinci milioane de lei și să facă cincisute de mii de abonați.

Iată ce fac muncitorii săraci ai unui popor cult, când e vorba să-și susțină o foaie!

Călătoriile rândunicilor. Știm cu toții, că rândunicile noastre petrec iarna în Africa-de-meazănoapte, mai ales în Egipt. Anumite încercări au dovedit, că ele merg și mai departe. O gazetă din Anglia a împărțit niște inele mici, ușoare și moi, printre cetitorii ei cu rugarea, să prindă o rândunică și să-i pună un astfel de inel la picior. Apoi să-i dea drumul. Fiecare inel își avea numărul său. Gazeta a primit o înștiințare din Natal, care e în Africa de meazăzi, spunând, că acolo a fost prinsă o rândunică cu un astfel de inel. Scriitorul cărții postale spune și numărul. Rândunicii se înțelege, că i-a dat iară drumul. În modul acesta s'a dovedit, că rândunicile nu fac numai drumul lung dela noi peste câteva țări și peste Marea-Mediterană până în Egipt, ci se duc și mai spre meazăzi peste Africa întreagă, un drum care e de vre-o cinci ori mai mare ca cel dela noi până'n Egipt. Și și de-acolo, primăvara dragălașele păsărele se întorc iară la noi.

Grea pedeapsă. Un negustor, care călătoria dela Agram la Fiume observă înainte de-a ajunge la capătul călătoriei, că cineva i-a furat 426 cor., câte avea în buzunar. El bănuie pe doi călători, cari erau în acelaș vagon cu el, și înștiință pe niște polițiști, cari erau și ei în tren. Aceștia supraveghează pe cei doi bănuieți și când au dat să coboare în stația dela Fiume i-au arestat. Pe când îi cercetă la poliție, unul dintre bănuieți se îmbolnăvește dintr'odată foarte rău și căzu leșinat la pământ. După ce l'au deșteptat din amețală, a mărturisit, că el a furat banii, 4 bancnote de câte o sută, una de 20 și trei piese de câte 2 coroane. L-au operat (tăiat) numai decât, dar după operație s'a îmbolnăvit și mai rău, așa că cu greu va scăpa cu viața.

Cât costă o împușcătură de tun de pe vapoarele de războiu? Și în războiul turco-italian din Tripolitania, și în cel balcanic de acum trupele de pe uscat au fost ajutate și de vapoarele de războiu, cari se apropiau de mal și împușcau din tunurile lor asupra dușmanului. Tunurile de pe corăbii sunt cu mult mai mari decât cele de câmp, de aceea o împușcătură din ele și costă mai mult. La o împușcătură dintr'un astfel de tun trebuie 400 kg. de praf de pușcă, care costă 1900 cor. (nu e praful obișnuit), proiectilul (glonțul), care trage 900 kg., costă 2175 cor., mătăsa pentru el de 85 cor., cu totul 4160 cor. Dintr'un astfel de tun uriaș se pot da numai vre-o nouăzeci de împușcături, căci după aceea trebuie reparat temeinic.

E scump războiul și dacă socotim numai cheltuielile în bani. Dar când ne gândim la *viețile omenești* pierdute?

Banca săsească din Sebeșul-săsesc a dat din câștigul curat de 42 de mii coroane peste zece mii (aproape a patra parte) pentru scopuri culturale (mai ales pentru școlile săsești de-acolo).

Platoșe împotriva gloanțelor. În vremurile mai de demult, când armele de luptă erau sabia, cuțitul, toporul, sulita, arcul cu săgeți și ghioaga, iar cele de foc erau necunoscute, soldații se apărau încâtva de lovituri cu ajutorul coifurilor de metal, cari le acoperiau capul, al scutului, pe care-l țineau cu mâna stângă, și al platoșei, care le acoperia pieptul și spatele. De când s'a iscodit pușca, aceste apărătoare nu mai plătesc nimic, căci glonțul străbate prin ele ca și prin mămligă. Cu toate acestea s'au găsit și se găsesc oameni, cari își bat capul să inventeze o platoșă, prin care să nu poată străbate gloanțele.

Cel dintâiu, care a încercat fabricarea unei astfel de platoșe, a fost Englezul Wilson. El o făcuse dintr'un fel de postav foarte des (fetru, de felul celui din pălăriile românești). Ministerul de război se învoise să-i cumpere invențiunea, după ce va fi încercată. În curtea unei cazărmi s'a făcut încercarea. Wilson și-a pus platoșa și soldații au început să tragă în ea. Patru gloanțe l-au nimerit, dar nici unul n'a răzbătut prin platoșă. Al cincilea a nimerit tocmai în locul, unde mai nimerise un glonț. Platoșa era acolo slăbită și glonțul al doilea a răzbătut prin ea în pieptul lui Wilson, care muri.

Mai târziu a iscodit tot un Englez un scut, prin care adevărat, că gloanțele nu puteau trece, căci se lățiau. Dar când s'a învoit Walker, așa-l chemă pe inventator, să tragă un soldat din apropiere mai mare, a căzut mort. Adevărat, că glonțul nu respinge nici acum prin scut, dar apăsarea glonțului asupra scutului și apoi asupra pieptului a fost așa de mare, încât a plesnit mușchiul inimei.

În anul 1889 a construit sublocotenentul italian Angerra un roc militar dintr'o materie, prin care nu treceau gloanțele. Câteva încercări au reușit, dar la cea din urmă glonțul totuși a trecut prin platoșa aceasta omorînd pe bietul sublocotenent. Cauza a fost, că materia nu era deopotrivă de tare în toate locurile, așa că glonțul găsind o parte slabă a răzbătut în pieptul ofițerului.

Tot așa a pățit un ofițer holandez. În Germania s'a găsit și un croitor, care a construit o platoșă de felul acesta. Dar nici a lui nu s'a dovedit cu totul sigură, iar bietul croitor a rămas sărac lipit, căci își mănecase toate economiile și muri de oftică.

Petrecheri. Corul învățătorilor din tractul protopresbiteral al Avrighului invită la Producțiunea corală-teatrală ce o va aranja Marți în 23 Aprilie st. v. (ziua de Sf. George) în sala cea mare a hotelului comunal din Avrig. Începutul seara la 8 oare. Programul cuprinde 9 puncte. După producțiune urmează joc.

— **Reuniunea de cântări și lectură din Dognesca** invită la serbarea sfintirii steagului, care se va ține la Marți, în 23 Aprilie (6 Maiu n.) ziua Sf. George cu binevoitorul concurs al reuniunilor: 1. Reuniunea română de cântări din Elisabetinul Timișorii. 2. Reuniunea de cântări din Ocna de fer. 3. Corul vocal al plugarilor din Secaș. 4. Reuniunea de lectură și cântări din Ciclova-Montană.

ECONOMIE

Stațiunile agronomice de încercări și cercetări ale țării noastre.

De Traian M. Boleanțu.

(Sfârșit).

V. „*Stațiunea de fiziologie și patologie a vegetalelor*“, „M. kir. növényélet és kortani állomás, Magyaróvár. Se ocupă cu studiarea plantelor și a vegetațiunii, cu cunoașterea tuturor paraziților, bureților stricăcioși și a boalelor pricinuite de ei, ne îndrumază ce avem de făcut, spre a putea înlătura pagubele și cum avem să le stăpim grabnic, în modul cel mai sigur. Părțile plantelor stricate și molipsite sunt a se trimite la stațiune.

VI. „*Stațiunea centrală de vierit și institut ampelologic*“, „M. kir. központi szőlészeti kísérleti állomás és ampelologiai intézet“, Budapest, II. Törökvézdülő, Debrői-ut. Studiază firea viței, boalele și inimiciile viei, ne dă îndrumări ce e de făcut la toate întrebările privitoare la vierit, ne descrie ce avem să facem contra tuturor boalelor și insectelor stricăcioase, cari se ivesc, cum să ne ferim de ele și cum să le stăpim cât mai iute. Apoi ne dă sfaturi — câștigate după lungi încercări — că ce fel de soiuri trebuie să sădim, care sunt mai aducătoare de câștig și se potrivesc mai bine cu pământul ce-l avem; ne învață cum trebuie să îngrijim mustul, vinul, ce avem să facem dacă vinul are vre-o boală, cum îl putem îmbunătăți, cu un cuvânt ne dă sfaturi despre tot, ce atinge vieritul. Când facem o întrebare, să trimitem o mostră de viță, de must, de vin, adevă din lucrul, despre care cerem sfat.

VII. „*Stațiunea pentru calificarea lănei*“, „Országos m. kir. gyapyműnyitő intézet“, Budapest V. Klotild-u. 22 sz. Examinează calitatea (bunătatea) lănei, ne dă îndrumări cum avem să o clasificăm, cum să o pachetăm pentru transport, cum trebuie să o îngrijim, cum trebuie spălată, curățită, albită, ca să putem dobândi un preț mai mare; ne face cunoscut unde o putem vinde mai bine, cu un cuvânt ne dă orice deslușire.

VIII. „*Stațiunea de încercări cu privire la cultura tăbăcului*“, „M. kir. dohánytermelési kísérleti állomás“, Magyaróvár. Face încercări cu plantarea deosebitelor soiuri de tăbăc. Atât în afacerile culturei, cât și a îngrijirii tăbăcului ne dă deslușirile de lipsă și la toate întrebările ne servește cu sfaturi.

IX. „*Stațiunea de încercare a mașinelor agricole*“, „M. kir. gépkísérleti állomás“, Magyaróvár. Înainte de a cumpăra vre-o mașină sau unealtă economică, e bine a ne adresa susnumitei stațiuni și vom primi deslușiri sigure, că oare mașina aceea e de folos, sau nu e de nimic. Ne va servi cu știri sigure, cât ne va costă cumpărarea și îngrijirea ei și ce dobândă putem avea după ea.

X. „*Stațiunea de încercare a plantelor de nutreț*“, „M. kir. növénytermelési kísérleti állomás“, Magyaróvár. Încearcă tot felul de plante de nutreț, atât din țară, cât și din străinătate, dă îndrumările de lipsă pentru învoirea pășunilor, livezilor, fânateelor; recomandă soiurile cele mai bune de erburi pentru fân, apoi ne dă deslușirile de lipsă pentru întrebuințarea oricăru soi de gunoiu măiestrit.

XI. „*Inspectoratul de mătăsărit*“, „M. kir. országos selyemtenyésztési felügyelőség“, Szekszárd. Ne dă toate deslușirile de lipsă pentru creșterea vermicilor de mătăsărit. Apoi ne face cunoscut prăsirea frăgarilor (duzi), ne trimite semințe de frăgari și mlădițe gratuit (pe nimic).

XII. „*Stațiunea de încercare pentru cunoașterea peștilor și pentru curățirea apelor murdare*“, „M. kir. halélettani és szennyviztisztító kísérleti állomás“, Budapest VIII. Arena-ut 29. Ne dă deslușirile de lipsă pentru prăsirea peștilor și racilor, ne face cunoscută hrana cea mai ieftină pentru aceste animale și la toate întrebările despre pescărit, ne dă îndrumările cele mai bune și ne trimite icre gratuit.

Afară de stațiunile acestea mai sunt și multe altele, a căror descriere se află în cartea publicată de ministerul de agricultură sub titlul „A magyar mezőgazdasági kísérletügyi intézmények“. Cartea aceasta mare și foarte folositoare se trimite gratuit, dacă ne adresăm prin o epistolă simplă ministerului. Adresa e „M. kir. földmívelésügyi ministerium könyvtárához — Budapest V., Országház-tér“.

Sute și sute de mii se jertfesc an pe an pentru susținerea stațiunelor acestora, o parte mare sunt bani din sudoarea și chinul nostru, iar noi în loc să avem parte de munca lor vrednică, binefăcătoare, nici nu știm, că există.

La toate întrebările e îndatorată fiecare stațiune a ne da deslușirile de lipsă, a ne servi cu îndrumări și sfaturi și o pot zice din experiență câștigată ani de alungul, că o și face fiecare din ele cu cea mai mare plăcere și în modul cel mai conștient.

Epistolele sunt a se scrie în limba maghiară și sunt pe deplin convins, că fiecare preot și învățător și alți conducători ai poporului nostru, cari cunosc limba aceasta vor sta întru ajutor oricărui țaran român cu cea mai mare dragoste. Mostrele, părțile atacate și vătămate din plante ș. a. sunt a se trimite ca „Minta érték nélkül“ și epistola înicând să nu se pună în pachet, ci trebuie trimisă deosebit, mai bine recomandată.

Nu pot deci îndestul recomanda iubitelui nostru popor a se împrietini cu instituțiunile acestea binefăcătoare și a se adresa lor în toate cauzele privitoare la economie, spre a-și câștiga liniște și a-și mări dorul de lucru și înaintare cu folos.

Mai toate acestea stațiuni publică îndrumări, sfaturi și cărți economice tipărite și aceste se trimit la cererea oricui gratuit, despre acestea voi vorbi în alt articol, atât însă pot spune încă acum, că de 6 ani de când sunt referent economic al ministerului, am o bibliotecă economică de peste 1000 de cărți foarte prețioasă și folositoare și pe toate le-am primit gratuit.

Să ne scuturăm de nepăsare, să ne trezim odată, să cerem și noi din binefacerile acelea, cari se împart și din banii și sudoarea noastră, să ne interesăm de tot ce ne poate fi spre folos și spre bine, căci numai așa ne vom putea scuti de multe griji și nevoi, și să fim în curat cu aceea, că mântuirea noastră nu o putem aștepta decât numai și numai dela hărnicia noastră!

Să muncim deci pe toate terenele... căci numai prin muncă vom ajunge la bunăstare și mărire!

Panciova, 1913.

Poșta Redacției și a Administrației.

Un călător. A sosit prea târziu, pe când partea cea mai mare a foii era deja aranjată și tipărită. Asta din cauza sărbătorilor de Paști și ziua de Joi (1 Maiu).

Mărgineanului. Am citit și noi cele scrise de tânărul profesor Connerth în „Tageblatt“. Se înțelege că autorul articolului »Falsificatorii istoriei« n-o să-i rămână dator. Urmează toate la timpul său. Cât pentru nervozitatea, cu care scrie tânărul profesor, aceasta ne lasă foarte rece. Iar despre aceea, că se folosește de expresiuni foarte puțin literare și pedagogice, — îl privește. Ce să le faci, dacă concetățenii noștri Sași nu ne pot vedea și suferi, fiindcă noi încă vrem să trăim mai cum se cade? Lor le-ar plăcea să rămânem tot »o grămadă fără cultură«, cum a îndrăznit să numească de curând pe Români un deputat de-al lor. Dar o să-l ținem minte și pe acela, spre a-i răsplăti la vreme!

N. S. în A. Cele trimise nu s-au putut publica de astădată.

Simion Urian, Cujdrioara. Au mai fost publicate odată.

Patriciu Chiș Sălăgeanul. Poezia se va publica.

Turcaș Gheorghe, Sărădău. Poezia D-Tale e publicată și în carte.

Ibidorful săsesc. În anul acesta n'a mai fost loc pentru versul trimis.

Coștei. Trimite-ne cele amintite, iar dacă sunt potrivite le vom folosi în Călimdarul de pe anul viitor.

Buccci. Noi nu avem lozuri de vânzare. Serie acolo, unde ai citit adresa.

Redactor resp.: Nicolae Bratu.

Editura și tiparul „Tipografia Poporului“.

Loc deschis.

Cătră damele din Sibiu!

Prin cursurile ce se țin de prezent în sala dela Gesellschaftshaus asupra așanumitei picturi „Hautelisse“, li se dă ocazie damelor noastre a învăța în scurt timp ceva artistic și nou. Aceste lucrări plăcute întrec pe toate cele de până acum, de aceea se atrage atențiunea damelor sibiene, ca să cerceteze espozitia dela Gesellschaftshaus, unde se află și lucrările executate de noi, iar după puțină să iee parte la curs. Noi încă suntem eleve, și suntem încântate de noua invenție, ba din experiență proprie putem spune, că aceste lucrări se pot executa și învăța ușor fără alte cunoștințe deosebite. Spunem drept, că la început și noi ne îndoiam, dar azi nu putem din destul recomanda ori cui această ocupație artistică, prin care multe ciasuri sunt cu plăcere folosite, indeosebi, fiindcă prin învățarea acestei tehnice frumoase, își poate cineva aranja cu gust și artistic locuința proprie. De aceea nu trecem cu vederea a ne exprima și publice mulțumita noastră, invitând totodată la noul curs, care să începe Luni în 5 Mai n. c.

D-na Elena Isacu, soție de avocat	Erna de Fegyverneky, fiică de colonel
D-na Magdalena Ivanovic, soție de colonel	Elsa Theil
D-na Betty Dobren, soție de colonel	Gizella de Asboth
D-na Eugenia Otto de Ottenfeld, soț. de maior	Jenny Spilka
D-na Amalia Huszár, soție de maior	Elena Connerth
D-na Kati Buchalla soție de preot	Hilda Schieb
D-na Ottilia Gitschner	Friedl Schebesch
D-na Hortensia Mihailu	Maria Schmidt
D-na Vitályos-Munka	Elsa Schmidt
Ilona	Ilona Benedek
Ernestine Kroner	Adele Fülöp
Maria Wolff	Margareta Pap'st
	Rafira Iancu
	Frieda Hager
	H. Binder
	A. Hönig
	V. Wagner.

Nr. 39—1913

994 2—2

Concurs.

Intreprinzătorii doritori de a executa lucrările necesare la școala gr.-cat. din Kakasfalva (Hamba), comitatul Szeben (Sibiu), prin aceasta se reacearcă să-și înainteze ofertele în scris însoțite de cautiunea de 800 cor., adecă opt sute coroane la oficiul parohial gr.-cat. din Kakasfalva cel mult până la 6 Maiu st. n. 1913, la orele 2 d. a.

Ofertele intrate mai târziu nu se vor lua în considerare.

Operatele despre acestea lucrări și anume: formularul de contract, condițiunile de edificare, preliminarul de spese și planul, aprobate de Preaveneratul Consistor Metropolitian la 25 Martie 1913 sub Nr. 1476 se pot studia zilnic la oficiul parohial din loc.

Observare: Curatorul își rezervă dreptul a alege dintre concurenți pe care-i convine, fără considerare la suma oferită. Concurenții nu au dreptul a pretinde diurne și spese de călătorie.

Kakasfalva, la 20 Aprilie 1913.

Oficiul parohial gr.-cat.

Toader Bobeș
corator.

Anania Decei
paroh gr.-cat.

Prăvălie de vânzare.

Intr'un orășel mai mare românesc, cu cerc mare, se vinde din cauză familiară, o prăvălie de manufactură la poziție foarte bună, pe lângă preful de 23 000 coroane. Ofertele sunt a se adresa la administrația acestei foi, de unde se vor trimite respectivului.

1—2

Publicațiune.

Prin aceasta să aduce la cunoștința generală, că după ce înaltul minister reg. ung. de finanțe prin organele sale de controlă a efectuit revizia lozurilor clasa I. a loteriei de clasă reg. ung. priv. (a treizecișidoua loterie), losurile s'au predat colectorilor principal spre vânzare mai departe. Planul de tragere aprobat de înaltul minister reg. ung. de finanțe să publică aci:

1003 1—1

Planul loteriei de clasă reg. ung. priv.

A 32-a loterie.

110.000 losuri, 55.000 câștiguri.

CLASA I. Depunere 12 cor. Tragerea 21 și 23 Maiu 1913			CLASA II. Depunere 20 cor. Tragerea: 18 și 19 Iunie 1913			CLASA III. Depunere 32 cor Tragerea: 15, 16 și 17 Iulie 1913			CLASA VI. Depunere 24 cor. Tragerea : 24 Septemvrie și 22 Octomvrie 1913.		
câștiguri coroane			câștiguri coroane			câștiguri coroane			Cel mai mare câștig în cas de noroc coroane 1,000.000 (un milion)		
1 à 60000			1 à 70000			1 à 80000					
1 à 20000			1 à 25000			1 à 30000					
1 à 10000			1 à 10000			1 à 20000					
1 à 5000			1 à 5000			1 à 15000					
3 à 2000 6000			3 à 3000 9000			3 à 10000 30000					
5 à 1000 5000			5 à 2000 10000			5 à 5000 25000					
8 à 500 4000			8 à 1000 8000			8 à 2000 16000					
30 à 300 9000			20 à 500 10000			10 à 1000 10000					
100 à 100 10000			110 à 300 33000			120 à 500 60000					
3350 à 40 134000			4350 à 80 348000			4850 à 130 630500					
3500 câșt. cor. 263000			4500 câșt. cor. 528000			5000 câșt. cor. 916500			Câștigul tras la sorți ca cel din urmă dintre aceste 500, va căpăta premiul 1 Premiu 600000 600000 1 Câștig 400000 400000 1 à 200000 200000 1 à 100000 100000 1 à 80000 80000 1 à 60000 60000 1 à 50000 50000 1 à 40000 40000 2 à 30000 60000 2 à 25000 50000 4 à 20000 80000 5 à 15000 75000 25 à 10000 250000 50 à 5000 250000 405 à 2000 810000 760 à 1000 760000 1140 à 500 570000 30600 à 200 6.120000 33000 câștiguri și premiu cor. 10,555.000		
CLASA IV. Depunere 40 cor. Tragerea : 12, 13 și 14 August 1913.			CLASA V. Depunere 32 cor. Tragerea: 3 și 4 Septemvrie 1913.								
câștiguri coroane			câștiguri coroane								
1 à 90000			1 à 100000								
1 à 30000			1 à 30000								
1 à 20000			1 à 20000								
1 à 15000			1 à 15000								
3 à 10000 30000			3 à 10000 30000								
5 à 5000 25000			5 à 5000 25000								
8 à 2000 16000			8 à 2000 16000								
10 à 1000 10000			10 à 1000 10000								
120 à 500 60000			120 à 500 60000								
4850 à 170 824500			3850 à 200 770000								
5000 câșt. cor. 1120500			4000 câșt. cor. 1076000								

Lucrați la întărirea neamului

sprijinind meseriașii, comercianții
și toate întreprinderile românești !!

Spre a înlesni orice comande și
cumpărări, dăm aici pentru iubiții
noștri cetitori firmele românești

de mai jos. — E datorința națională
a sprigini pe ai noștri și a lucra
la întărirea neamului românesc !!!

Numele	Meseria	Strada Nr.
Aldea A.	Ospătar	Rosmarin 1
Aranyasi Ioan	Comerciant	Măcelarilor 7—9
Aron Zaharie	Cismar	Nouă 12
Avrigean George	Pardositor	Graben 9
Baciu George	Măsar	Șaguna 16
Baciu Ioan	Cismar	Ocenei 17
Ban Constantin	Curelar	Faurilor 7
Ban Vasilie	Prăvălie de păpucărie	Ocenei 7 Faurilor 16
Banca generală	Asigurări pe viață și contra focului	Baier 1
Becan Vasilie	Faur	Heuplatz 6
Bendorfean George	Văpsitor	Cisnădiei 36
Bologa Ioan	Pantofar	Rosenanger 5
Bordea Nicolae	Cismar	Rosslplatz 2
Borjea Ioan	Cojocar	Faurilor 19
Bota Petru	Croitor de cost. săliștenești	Turnului 7
Bratu Nicolae	Tipografie și Librărie	Măcelarilor 12
Brote Liviu	Restaurant	Palatul Habermann
Candrea Ioan	Birou de informațiuni	Măcelarilor 23
Chidu Iosif	Măcelar	Weinanger 10
Chirilă Ioan	Măcelar	Faurilor 7
Chirca Axente	Pielar	Rideli 20
Cloțan Ioan	Pantofar	Kempel 12
Coman Nicolae	Cismar	Ocenei 27
Cora Teodor	Cismar	Lederer 11
Crișan M. G.	Croitor de cost. săliștenești	Faurilor 6
Cruciță Florea	Croitor	Bruckenthal 17
Doboi Teodor	Comerc. de manufactură	Piața-mică 14
Dragoș Constantin	Pantofar	Măcelarilor 14
Dămian Nicolae	Șăpcar-cojocar	Ocenei 24
Dușoiu și Leucă	Arhitecți și întreprin- zători de zidiri	Poplăcii mici 19
Feldiorean Petru	Pantofar	Ranicher 1
Ferenți Ioan jun.	Zidar diplomat	Bisericei 16
Gâldean Ioan	Pantofar	Wachsmann 5
Grün Aurel și fratele	Prăvălie de manufac.	Măcelarilor 5
Hedu Lazar	Zidar	Șurii-mici 5
Hira Ioan	Croitor de cost. săliștenești	Gușteriței 3
Holt Stefan	Croitor	Faurilor 13
Hoza Vasilie	Comerciant	Lungă 34
Iancu Paraschiva	Ospătărie	Rosenanger 7
Jinga Iosif	Pantofar	Gușteriței 48
Lazar Constantin	Cismar	Ocenei 32
Limpede George	Cismar	Rosenanger 9
Limpede Ioan	Pantofar	Faurilor 4
Lucian Alexandru	Cismar	Ocenei 22
Lupu Vasilie	Pantofar	Schlangen 6
Măcelariu Ilie	Magazin de lemne de foc și de clădiri	Gușteriței 29
Maier Andreiu	Pantofar	Schwimmschul 39
Maniu Victor	Frizer	Weinanger 6
Mânzat Coman	Măcelar	Faurilor 6
Mânzat Ioan	Măcelar	Faurilor 12

Numele	Meseria	Strada Nr.
Marcu Iosif și fiu	Pardositor	Schützen 19
Marcu Nicolae	Tapeteș	Măcelarilor 17
Marian Iacob	Cismar	Jungenwald 2
Marian Petru	Pantofar	Bisericei 15
Mihălțan M.	Pantofar	Turnului 21
Mihălțan Ioan	Pantofar	Faurilor 6
Moldovan Teodor	Cismar	Gușteriței 85
Mureșan Nicolae	Măcelar	Faurilor 16
Nadasdy N. S.	Comerciant	Piața-mică 31
Nadasdy N. S., Filială	Comerciant	Cisnădiei 30
Nedelcu Nicolae	Acoperitor de case	Rosmarin 12
Nemeș Alexandru	Faur	Ocenei 34
Nicola Ioan	Cismar	Ocenei 24
Onițu N.	Băcănie	Măcelarilor 20
Oprișan I. P.	Croitor de cost. săliștenești	Gușteriței 34
Părau Lazar	Cismar	Binder 6
Părau George	Brânzărie	Wagner 10
Petrașcu Ioan	Croitor	Cisnădiei 30
Petruțiu Emil	Fabrică de mobile	Sări 37
Popa Nicolae	Pantofar	Schewis 17
Poppa Nicolae	Croitor	Poplăcii mici 11
Popidan George	Cismar	Rideli 22
Popovici Timotei	Depozit de pianе și armoniiuri	Cisnădiei 7
Prașca George	Cismar	Färber 23
Purece Eremie	Lăcătuș	Faurilor 19
Radu Ioan	Măcelar	Faurilor 6
Reou Aurelia	Modistă	Piața mare 14
Rohan Emanuil	Frizer	Schwi mmschul 23
Reuniunea română de înmormântări	Întreprindere de pompe funebre	Poplăci 3
Roman Ioan	Frizer	Poplăci 4
Săcaș George	Pantofar	Turnișorului 144
Săsărman George	Pantofar	Măcelarilor 36
Șazer Ioan (Radu)	Zidar	Bisericei 12
Sinu Mihai	Croitor	Nouă 3
Stanciu Ioan	Zugrav de case	Rosmarin 6
Steflea Ilie	Magazin de blănărie și cumpărări de piei	Piața mare 18
Stoica Nicolae	Măestru de dans dipl.	Kempel 3
Suciu Ioan	Pantofar	Nouă 10
Surdu Oprea	Măcelar	Faurilor 8
Surdu Ioan	Bugner	Turnului 1
Stoia Nicolae	Rotar	Schantz 23
Tatu Ioan	Comerciant	Turnului 28
Timariu Nicolae	Pantofar	Gușteriței 42
Tipografia arhidiecezană	Tipografie și Librărie	Măcelarilor 45
Teodor Andreiu	Grădinar pentru infor- mații de legume	Teresian 12
Tomuș Ioan	Ferestrar	Turnișorului 161
Ucenic George	Cismar	Lederer 3
Văcariu George	Cojocar	Faurilor 4
Vintilă Emil	Pantofar	Măcelarilor 23
Vulcan Ioan	Pantofar	Lungă 7

Dentist 615 32-53 VIRGIL MUNTEAN

Sibiu,
strada Urezului (Reisbergasse) Nr. 17.
Pune dinți
în cauciuc și de aur cu prețuri moderate.

M. Z. 5425/1913.

1004 1-1

Publicațiune.

Pentru ducerea lemnelor de stejar pentru foc din pădurea „Jungenwald“, tăiată în anul 1913, și adecă

260 grămezi à 4 metri
se va ține licitațiune publică verbală **Vineri, în 2 Maiu 1913**, la 10 ore înainte de amiază, în sala magistratului orașenesc.

Vadiu 20 coroane.

Condițiunile mai deaproape asupra contractului și licitației se pot vedea la oficiul silvanal al orașului.

Nagyszeben, în 22 Aprilie 1913.

Magistratul orașenesc

Onorate domnule!

Cunoscând multe lipsuri ale publicului românesc din provincie, am deschis în **Budapesta** un

Biron de informații și agentură românească.

Dau orice informații în orice cauză ce se ține de Budapesta. Esoperez rezolvarea grabnică a diferitelor rugări făcute către oricare ministru, Curie ori alt oficiu. În cauze de licențe, de căsătorie și alte drepturi esoperez rezolvare în cel mai scurt timp posibil.

Prin mine se pot comanda pe credit în rate de 5-6 ani cu prețuri eftine oricare sistem de motoare de benzină, ori de oloiu brut ori de gaz. Tot felul de mașini de trăierat, tot felul de mori cu petri fine și motoare trainice, tot felul de automobile, pompe și fereșteie și alte recvisite economice. Toate aceste vor fi garantate pe mai multă vreme și vor fi cumpărate dela cele mai vestite fabrici, — deci din mână primă, — și nu dela agenturi jidovești. Zilnic primesc plângeri dela țărani români, cari cumpărând mașini dela agenți, au fost înșelați, căci neștiind țărani români ungurește, au iscălit contracte a căror conținut nu l-au cunoscut. Planul meu este ca să-i scutesc pe ai noștri de șarlataniile jidovilor și să-i scap de procese. — Il sfătuiesc deci pe fieștecare Român doritor să-și cumpere ceva să-mi scrie ca să merg eu la dânsul ori să vină dânsul la mine să ne înțelegem, — iară de agenți jidovi să se teamă ca de foc, și să-i scoată afară din casele sale.

Esoperez dela băncile mari din Budapesta împrumuturi pe amortizare de 20-50 ani cu procente mici și mijlocesc vânzări și cumpărări de moșii și păduri mari.

Cumpăr grâu, cucuruz, ovăs, boi, oi și porci. Tot felul de poame și legume, — cu un cuvânt tot ce are Românul de vânzare.

Caut agenți români pentru părțile locuite de români.

Pentru serviciul meu îmi plătiți o taxă după învoială. Cu stimă:

L. Olariu

Budapest

H. Tölgyfa u. 16. II. 8.
În Buda, lângă podul Mağisthid.

Nr. 244-1913.

1002 1-2

Publicațiune.

Comuna Felek (Avrig) intenționează a pardosi cu peatră de râu — care o prestează comuna dimpreună cu năsipul necesar în natură — strada numită „Vestemeni“ (trotoare și șanțuri pe ambe părți). Suprafața de pardosit e circa 1000-1500 m. □.

Să recerce deci numai măiestri pardositori a-și înainta ofertele până la 28 Maiu a. c. la primăria comunală, unde pot vedea și condițiunile mai deaproape.

Felek (Avrig) în 27 Aprilie 1913.

Primăria comunală.

2 învățăcei

află aplicare imediat în pravălia de manufactură și specerie a subscrisului.

Sunt preferiți aceia, cari știu ceva nemțește sau ungurește.

995 2-3

Ilie Martin
Săliste (Szeben m.).

Moșie de arândat.

Cu începere din 11 Octomvrie n. 1913 se esarândează o moșie de 206 jugăre catastrale într'o masă, lângă drum escelent de țară, pe hotarul comunelor Borșa (Borsaujfalú) și Fodora-maghiară (Magyar-Fodorháza); depărtare 30 km. de Oluj. Moșia e provăzută cu edificii economice bune. La moșie aparține și o moară de apă cu 3 pietri bine cercetată. Deslușiri dă avocatul Dr. Aurel Hetco, Zsibó (Szilágy megye). 1005 1-3

Sămânță de in.

Am vre o 15 ferdele de sămânță de in (pentru uleu), care vreau să o vând cât mai curând cu prețul cel mai redus. La dorință trimit și muestră. **Dumitru Oprean**, comerciant în Mercurea (Erd. Szerdahely). 987 3-6

O casă de vânzare

se află în Săliste, strada Vale Nr. 117. Doritorii de a cumpăra să se adreseze la **Alexandru T. Popa**, în Săliste (Szelistye) Nr. 341. 996 3-3

Lemne de vânzare.

În comuna Hosman se află de vânzare 700 stânjini lemne de stejar. Doritorii de a cumpăra să se adreseze până în 20 Maiu n. a. c. la **Johann Grommes**, președinte la „Societatea Morii“ din Hosman Nr. 52. 997 2-3

Făină roșie ieftină!

Cerându-mi-se din mai multe părți ca să liferez făină roșie cu preț ieftin, — subscrisul m'am dus în persoană în România, unde mi-a succedat a cumpăra o cantitate mai mare de-a-dreptul dela moară. Astfel fiind, astăzi mă află în poziție a vinde făină roșie atât mai puțină, cât și cu vagonul, pe lângă cel mai ieftin preț.

STEFAN MOGA, franzelărie și prăvălie de făinuri — **Sibiu**, strada Trenului (Bahngasse) Nr. 1.

500 Coroane

plătesc celui-ce ar mai căpăta vre-odată durere

la dinți ori li va miroși gura după-ce va folosi apa de dinți a lui Bartilla, o sticlă cu 80 fl. Ed. Bartilla-Wiukler Viena 19.1. Sommergasse 1. În Sibiu: la farmaciile: în Piața mare 10; în Piața mică 27: strada Cisnădiei 59; ulița Turnului (Saggasse); ulița Jenei 2; farmacia Teutsch; Meltzer, str. Gusterei și etc. Cisnădiei. În Bistrița: farmacia lui Herbert. Săbeșul-săseș, farmacia Lederhiller: Sighisoara: farmacia lui Ligner.

Să se oară pretutindenea apriat apa de dinți a lui Bartilla. Denunțări de falsificare vor fi bine plătit. La locurile unde nu s-a poate căpăta, trimit sticlele cu 5 cor. 80 fl. franco 639 17-

Loteria de clase

a 32-a reg. ung. priv.

110,000 Lozuri

55,000 câștiguri

Tot al doilea loz câștigă!

1,000.000
600.000
400.000
200.000
100.000
90.000
80.000

etc. etc. etc.

La clasa I.

Tragerea va fi în 21 și 23 Maiu a. c.

pentru care recomand și trimit lozuri originale, pe lângă prețurile oficiale de

Cor. 1-50	3-	6-	12-
pentru $\frac{1}{8}$	$\frac{1}{4}$	$\frac{1}{2}$	1

1005 1-3

Julius Friede & Comp.

Colectură principală,

Strada Cisnădiei 1 Sibiu Strada Cisnădiei 1

Comandele se fac mai simplu prin mandat postal, scriindu-se pe cupon partea de loz dorită. La cerere se trimit lozuri și pe lângă rambursă. Cereți gratis și franco planul oficios al loteriei și Cheque-uri pentru trimiterea gratis a banilor. — Informații se dau cu plăcere.

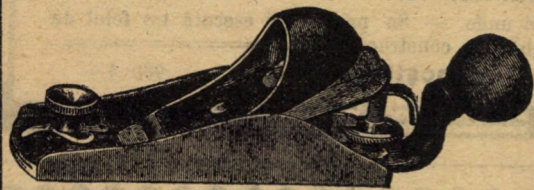
Vinuri escelente

litra cu **72 bani** și **84 bani**
la cumpărare de cel puțin 50 litre livrează

JOSEF SCHULZ, mare prăvălie de vinuri

Sibiu, Berggasse Nr. 2

(colțul stradei Șaguna sau strada Morii).

UNELTE AMERICANE

pentru măsari și lucrători de fer

979 6—

Lista de prețuri se trimite
— la cerere **gratis.** —

Carol F. Jickeli
în **SIBIU** și în
ALBA-IULIA

Inseratele

numai atunci au valoare mare,
dacă să răspândesc pretutindea,
în toate țările, în toate
cercurile sociale. Pentru acest
scop se oferă îndecsebi insera-
rea în „FOAIA POPORULUI”.

Informații să dau și comande
să primesc la administrația
FOII POPORULUI

Ne mai pomenit!!

600 bucăți împreună cu un
orologiu de buzunar

numai cu **Cor. 5.50.**

Un orologiu de buzunar din argint-Gloria, Anker-Remontoir cu minutar, împreună cu un lanț aurit, cu garanță de 3 ani, un ac excelent de cravată cu similitudină, 1 inel aurit cu piatră imit. pentru domni și dame, 1 garnitură minunată de bumbi de manjete, de gulere și de pept, gar. 3%, aur double 6 bucăți batiste, de în veritabile, reevizite de scris eleg. de nikel pentru buzunar, 1 oglindă de toaletă escelente în etui, 72 buc. penițe engleze de cancelarie, un album cu cele mai frumoase chipuri din lume, și încă 400 diverse obiecte, nefcunjurate de lipsă în casă. Toate la o altă cu orologiu cu tot care singur are valoare după costă numai **Cor. 5.50.** Expediție per rambursă prin casa de export 911 5—

H. SPINGARN, Krakau, Nr 136.

Nenumărate scrisori de mulțumită și comande nouă primite. Pentru ce nu convine banii numai decât retour.

Bentură escelentă
și cu gust bun, care
produce sânge. —
Recomandată de
medici contra boalei
de anemie,
lipsă de sânge,
nervositate, reconvalescență.

Influințează producerea sângelui, întărind mușchi și nervii, dă apetit fără a avea ceva urmări neplăcute asupra stomacului sau la dinți.

Prețul unei sticle mari **Cor. 3.50**, una mică **Cor. 2.—**. Se capătă în toate botecile.

Depozitul principal la:

GUIDO FABRITIUS,
apotecar în Sibiu. 591 46—

La „Croitoria Universală”

I. PETRASCU

Strada Cismădiei Nr. 30. **SIBIU.** Strada Cismădiei Nr. 30.

Telefon Nr. 172.

Premiat:
Expoziția internațională de modă
Paris 1911
Grand Prix și medalia de aur.

Premiat:
Expoziția universală din
Roma 1911
Grand Premio și medalia de aur

Prin aceasta îmi permit a aduce la cunoștința onoratului public, că în atelierul meu de primul rang, unde sunt ocupați la 20 de lucrători, primesc și execut tot felul de haine, atât civile cât și militare.

Pentru sezonul de primăvară și vară tocmai acum mi-a sosit o mare alegere de stoffe engleze și indigene. Croială cu gust și după ultima modă, garantând pentru ori ce lucru.

Serviciu solid și grabnic. — Prețuri moderate.

Sprijiniți industria română!

728 28—

Ocaziune foarte potrivită de Paști!

la
prăvălia de încălțăminte **Vasilie Ban**, „La cisma mare roșie”
Sibiu, strada Ocnei Nr. 7
pe lângă prețuri ieftine.

Orice păpuși cu prețuri de reclamă de acum până după sărbători!

Prețurile:

668 17—

Ghete pentru copii Chevreaux și Box sau Kalv, mărimea 20—25 = K	3—4
Ghete pentru copii „ „ „ „ „ 26—28 = „	4—5
Ghete pentru copii „ „ „ „ „ 29—34 = „	5—7
Ghete pentru băieți „ „ „ „ „ 35—39 = „	7—9
Păpuși de jumătate pentru dame Chevreaux și Box sau Kalv	4—14
Ghete înalte pentru dame „ „ „ „ „	8—14
Ghete de lucru pentru domni, tari, execuție în Kalv sau piele de vichs	7—
Ghete pentru domni cu gumi sau băieri, în Chevreaux sau Box	9—50
Ghete pentru domni cu bumbi sau Ideal „ „ „ „ „	10—
Ghete pentru domni Kobrak „ „ „ „ „	14—
Ghete pentru domni Oslaria „ „ „ „ „	12—
Ghete pentru domni, formă americană „ „ „ „ „	13—
Ghete pentru domni, formă americană, cu bumbi și băieri „ „ „ „ „	16—
Ghete pentru domni, piele Antilope în toate colorile „ „ „ „ „	20—

Mare alegere în cisme pentru copii și domni.

Camași

cu 4, 5, 6, 7, 8 și 9 coroane.

Principiul meu este: Câștig puțin, vânzare mare!

În dumineci și sărbători e deschis înainte de amiază până la 10 ore.

Berea albă și neagră

din

Bereria dela Trei-Stejari

în **SIBIU**

este foarte bună și gustoasă!

Această bere e căutată și se bea cu plăcere de toți cari o cunosc, atât la orașe cât și la sate. 724 102—

Oă berea noastră e foarte căutată se poate vedea și de acolo, că cumpărătorii se înmulțesc mereu.

De vânzare.

1 Locomobil pentru aburi de 6 puteri de cai și 1 gratie cu 4 ferestre, se vând cu un preț convenabil la Mathias Hopprich în Cristian, lângă Sibiu. 985 3-8

Mare succes

au inseratele în „Foaia Poporului” unde sunt cetite de mii de persoane de pretutindenea din toate țările și din toate cercurile sociale, atât infeligență cât și popor.

De aceea „Foaia Poporului” este cel mai potrivit organ pentru publicarea a tot felul de inserate: pentru ocuparea sau căutarea unui post, apoi pentru vânzări, arândări, cumpărări, deschideri de prăvălii și alte instituții, cum și anunțarea a tot felul de mărfuri și articli ce trebuiesc persoanelor singuratiche sau în familie. — Informații asupra prețului inseratelor se dau cu plăcere la

Administrația
„FOAIA POPORULUI”

Câteva cuvinte asupra boalelor secrete

E trist, — dar în realitate adevărat că în vremea de azi e bătătoare la ochi multimea acelor oameni, a căror sânge și sucuri trupesti sunt atrușiți și cari în urma ușurinței din tinerețe și prin deprinderi rele și-au sdruinciat sistemul nervos și puterea spirituală. E timpul suprem ca acestei stări îngrozitoare să se pună capăt. Trebuie să fie cineva care să dea tinerimei desușir bine-voitoare, elucare și amănunțite în tot ce privește viața sexuală, — trebuie să fie cineva cărui oamenii să-i încredințeze fără teamă, fără sfială și cu încredere măcarurile lor secrete. Dar nu e în desjuns însă a destăinui aceste năcazuri ori și ei, ci trebuie să ne adresăm unui astfel de medic specialist, conștiencios, care știe să dea asupra vieții sfaturi bune sexuale și să se lupte cu morburile ce deja eventua există atunci apoi va înceta existența boalelor secrete.

De o chemare atât de măreață și pentru acest scop e instituitul renumit în toată țara al Dr.ului PALOCZ, medic de spital, specialist, (Budapesta IV, Muzeum-körut 18), unde pe lângă discreția cea mai strictă, primește ori-cine (atât bărbați cât și femeile) deslușiri asupra vieții sexuale unde sângele și sucurile trupesti ale bolnavului să curăță, nervii să se întărească, tot organismul să se eliberează de materiile de boală, chinurile sufletesti să se liniștesc.

Fără perturbarea ocupațiilor zilnice dr. PALOCZ vindecă deja de ani de zile repede și radical cu metoda sa proprie de vindecare chiar și cazurile cele mai negleșite, vanele sifilitice boalele de țevă, beșică, nervi și șira spinării, înecgaturile de confuzie a minții, urmăriile onaniei și ale sfilisului, erecțiunile de spaimă, slăbirea puterii bărbătești (impotență), vătămurile, boalele de sânge de piele și toate boalele organelor sexuale femeiești. Pentru femei o sală de așteptare separată și asire separată. În ceea ce privește cura, de părărea nu este piedecă, căci dacă cineva, din ori ce cauză n'ar putea veni în persoană, atunci cu plăcere i se va da răspuns amănunțit ase discret prin scrisoare (în epistolă e de ajuns foarte alături numai marca de răspuns) Limba română se vorbește perfect. După încheierea curei, epistolele se ard, ori la dăruire se retrimit fiecăruia. Institutul se îngrijește și de medicamente speciale. Vizitele se primesc începând dela 10 ore a. m. și până la 5 ore p. m. (Duminică până la 12 ore a. m.) 780 17-
Tratament și cu Salvarsamul Ehrlich 606.

Adresa: Dr. PALOCZ, medic de spital, specialist, Budapesta IV., Muzeum-körut Nr. 13

MOTOARE DE BENZIN

pentru întreprinderi industriale și economice e bine a cumpăra dela o fabrică de motoare sau prin un em de fach, care apei stă totdeauna la îndemână, când s'ar întâmpla ceva piedecă la motor, de aceea nu e potrivit a cumpăra dela agenți, cărora lucrul de căpetenie le este venitul cel au ei în urma vânzării, iar celelalte urmări nu-i privește.

Cine dorește a cumpăra vr'un motor să se adreseze cu încredere la

Fabrica de motoare Ferd. Saller Sibiu—Nagyszeben

Strada Franciscanilor Nr. 6

unde prețurile sunt cu 30% mai ieftine ca ori unde. — Se primesc și execută tot felul de reparațiuni și schimbări în construcție.

Multe scrisori de recunoștință.

969 4—

INGRĂDITURI UIMITOR DE IEFTINE! INVENȚIUNE SENZAȚIONALĂ

Nenumărate scrisori de recunoștință dovedesc superioritatea nelintrecută a

Împletiturii „Hungaria”.

Să fabrică numai din sârmă suflată cu zinc. Prețul per metru cvadrat 32 fleri și mai sus

Să poată procura la singurul fabricant:

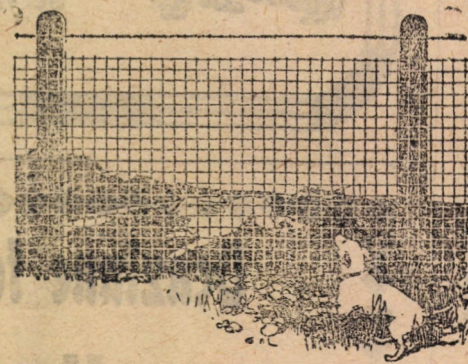
Alexandru Kaidekker

fabrică de sârmă, de îngăditură din împletituri și de gratii

Budapesta VIII, Üllői ut 48/84.

Serviciu ieftin, repede și conștiencios. — Prețurent ilustrat, gratis și franco.

Forțe corăspunzătoare!

109 8-12

Manuare foarte înșoară!

Nu-i reclamă, — ci e fapt

că fiecare în interesul său propriu numai în

Warenhaus Grünberger

să facă cumpărări de

734 32—

Haine pentru domni, dame, băieți, fete și copii

bluse, rochii, jupoane, negligés și costume pentru dame.

**Mare alegere!
Prețuri fără concurență!**

Cel mai mare depozit de blănării!

Strada Csnădiei. Palatul comandai de corp.

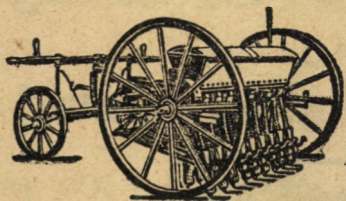
Frații Gömöri

Magazin dela fabrică pentru mașini economice

Budapesta,

IX., Boráros tér Nr. 2.

Reprezentanța generală pentru Ungaria a fabricii de mașini și turnătorie de fier **K. & R. Jezek în Blansko.**

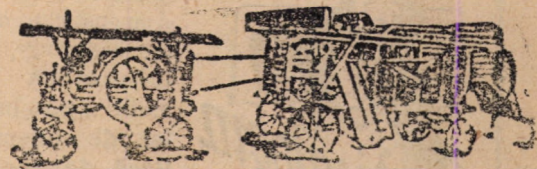

Recomandăm mașinile de sămănat, construcție tare, cu aparat de săpat și sămănat cucuruz, sistemul cel mai nou, care corespunde întru toate timpului de față.

699 49-52

Mașinile de îmblătit cu motor, instalările de mori și mașinile de sămănat, pe cari le-au liferat firma **FRĂȚII GÖMÖRI** sunt bine primite în toată țara, de aceea ne recomandăm onorațiilor economi.

Mai departe recomandăm următoarele mașini speciale: **tăvăluguri pentru zdrobitul pietrișului** cu suluri de peatră și cilindru cernător, spre a se folosi la petriș mărunț și mai mare; cum și a se mână

Garnituri de îmblătit cu motor! distinse cu numeroase premii prime, liferăm pe lângă deplină garanție și condiții avantajoase de plată. Pentru instruirea la purtarea mașinilor de îmblătit trimitem gratis un monteur la fața locului.

cu apă, abur sau motor. Mașini pentru fabricarea de cărămidă, Instalări complete pentru țiglarii, mașini pentru producerea cimentului și spargerea pietrii.

Cumpărători serioși, cari se interesează de mașinile noastre, îi cercetăm noi acasă personal pe spesele noastre, prin ceea ce cumpărătorii cruță proviziunea agentului, ajung deci mai ierfin în posesiunea mașinei și sunt siguri de cel mai bun serviciu.

— Mare depozit de —

Vinuri de masă

diferite calități, pe lângă prețuri moderate, se află la

WILH. JIKELI, Sibiu

strada Urezului Nr. 7. 973 4—

Ludovic Ferencz,

MESTER DE BĂRBAȚI

SIBIU, strada Cisnădiei Nr. 12,

recomandă p. t. publicului

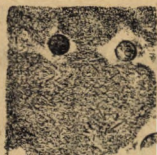
cele mai noue stoffe de primăvară și vară în mare asortiment.

noutățile 723 120—

Acum, pentru haine de bărbați stoffe englezești, franțuzești și indigene, din care se execută după cele mai moderne vestimente precum: Sacko, Jaquete, și haine de bărbat, cu prețuri foarte moderate.

Deosebită atențiune merită noutățile de stoffe pentru pardisiuri și „Baglam”, care se află totdeauna în depozit bogat.

Asupra reverențelor confecționate în atelierul meu, îmi permit a atrage deosebită atențiune a On. domnii preoți și teologi absolvenți. — În cazuri de urgență confecționez un rând complet de haine în timp de 24 ore. — Recomand pentru voluntari, cum și tot felul de articole de uniformă, după preferințe croitura cea mai nouă.

Renume universal

are ciasul de buzunar marca „Sirena”, 14 cor, aur american double, anker-remontoir ce merge 36 de oare. Prin cumpărarea întregii producții din aceste ciasuri, mă aflu singur în poziție a putea

oferi pentru prețul grozav de ieftin de 4 cor. 60 bani acest cias, care posedă un mecanism drimă elvețian, astfel că nici nu se poate deosebi de un cias de aur, ce costă 100 cor. Pentru mersul regulat garantez 5 ani.

1 bucată 4 cor. 90 bani, 2 bucăți 9 cor. 50 bani, Mai departe oferz un cias Gloria, de argint, pentru buzunar, cu 3 cor. 60 bani. La oricare cias se alătură în cinste un lanț elegant aurit. Nu e nici un risic, Schimbarea e permisă sau se dau banii înapoi. Trimiterea cu rambursă prin 721 10—4

S. Kohane, exp. de ciasuri

Krakau, Sebastiangasse Nr. 15.

MILIOANE

folosesc contra

TUSEI

răgușelei, catarului, flegmel, catarului bronchial și de gât

Caramellele de piept

ale **Kaiser** cu

6100 atestate dela medici și privați, întărite priu notarul public, garantează succesul sigur.

Bomboane foarte bune și gustoase.

1 pachet 20 și 40 bani, 1 dosă 60 bani. Se capătă în toate apotecile, drogueriile și prăvăliile de coloniale mai de frunte.

Institutul de asigurare

„TRANSSYLVANIA”

Strada Cisnădiei 5.

SIBIU

Strada Cisnădiei 5.

recomandă

Asigurări împotriva focului

pentru edificii, recolte, mărfuri, mașini, mobile etc. pe lângă premiul recunoscut de cele mai eștine, și în cele mai favorabile condiții, cum și

Asigurări asupra vieții

(pentru învățători confesionali și preoți români gr.-or. și gr.-cat. avantajii deosebite), pe cazul morții, și cu termen fix, cu plătire simplă sau dublă a capitalului; asigurări de zestre, asigurări de copii, asigurări pentru serviciul militar, asigurări de studii, asigurări cu participare la câștig de 40% garantat și cu restituire de 3% interese și asigurări pe spese de înmormântare.

Sumele plătite pentru **pagube de foc** până la finea anului 1912 K 5.458,645-67
Capitale **asigurate pe viață** achitate „ 5.458,689-43

Starea asigurărilor cu foc K 133.667,241—
sfârșitul anului 1912 { viață „ 11.740,710—
Fonduri de întemeiere și de rezervă „ 2.603,400—

Prospecte în combinațiile cele mai variate se trimit gratuit, cum și orice informații în birourile Direcțiunei, strada Cisnădiei Nr. 5 și la toate agenturile.

Prsoane versate în acuișiții, cari au legături în cercuri bune, se primesc în serviciul institutului în condiții favorabile. 767 30—

Mobile

în toate stilurile, cea mai solidă executare

moderne

pe lângă garanță recomandă

Emil Petruțin

fabrică de mobile.

Telefon Nr. 47 cu legătură în întreg comitatul.

Sibiu, Salzgasse Nr. 37.

Expoziție de mobilă zilnic deschisă, fără silă de cumpărate.

Primesc și execut toate lucrările de lipsă la biserici nouă și vechi.

Prin aceasta fac cunoscut onoratului public, că în **Sibiu, strada Gușteritei Nr. 56** și în colțul **stradei Lămpașului (Laternergasse) Nr. 1** am deschis un

atelier mehanic

aranjat modern și cu putere electrică. Pe baza cunoștințelor mele, ce mi le-am câștigat aici și în străinătate în decurs de mai mulți ani, mă aflu în poziția de a putea executa orice lucru, ce se ține de acest fach, în mod precis și ieftin, mulțumind chiar și cele mai mari pretensiuni. În atelierul meu, care e aranjat cu cele mai nouă mașini după sistemul cel mai modern, se primesc: executarea și repararea de instrumente fizicale, pentru medic și ingineri. Reparaturi și montări de motoare pentru automobile de benzin, gas și petrol, precum și alte mașini de acestea. Executarea de diferite instrumente fine, lipirea cu autogen, poleirea metalelor cu aramă, argint etc. etc. Primesc și executarea de invențiuni nouă, ce se țin de acest fach.

Rugându-mă pentru binevoitorul sprijin al onoratului public, semnez cu toată stima

Albert Lieblich.

932 8—52

500.000 de pași

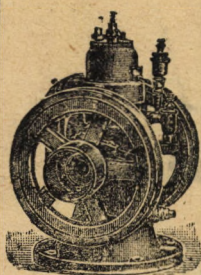
poate umbla cu așa o păreche de papuci sau cizme, cari sunt cumpărate din atelierul meu sau provăzute cu numele **GEORGE LIMPEDE.**

Gratis reparez

orice încălțăminte socotind dela cumpărare 3 luni, dacă în acest timp e de lipsă ceva reparare. 580 31—

George Limpede
Sibiu, Piața Brânzei Nr. 9.

1000—5000

= coroane =

economie poate face, cine cumpără dela mine **mașini de îmblătit, motoare** cu benzin sau cu oleiu brut, precum și ori cefel de **alte mașini**. O garnitură folosită de îmblătit, cu putere de 5 cai, cu doba 720 mm să vinde pe lângă condițiuni favorabile de plată. Motoare cu benzin dela 1/2 putere de cal în sus.

952 6—10 **KMOSKÓ ISTVÁN, Sibiu,**
Teresianum Nr. 11.

Nu uita

simate cetitor, — la comande sau tot felul de alte cumpărări, făcute în urma unui inserat cetit în foaia noastră, — a aminti și spune, că despre lucrurile comandate sau cumpărate ai cetit în inseratul din „Foaia Poporului”.

Prin aceasta contribui și D Ta la răspândirea și lățirea folii noastre, iar pe altă parte vei fi servit de grabă, fără ca aceasta să te coste ceva mai mult.

Căștigul cel mai mare
eventual
un milion marce.

Anunț
de
noroc

Căștigurile sunt
garantate
de stat.

Invitare de participare la
Șanșele de câștig
ale loteriei mari garantate de statul Hamburg în
care trebuie să se câștige sigur
18 milioane 781.000 marce.

În urma hotărârii guvernului, loteria aceasta s'a îmbunătățit foarte mult prin mărirea capitalului, astfel că aproape toate câștigurile s'au urcat cam cu 40%, față de mai înainte, prin ceea ce aceasta loterie are cele mai bune șanșe de câștig. Câștigul cel mai mare în cazul cel mai norocos până acum a fost

600.000 de marce
iar pentru viitor s'a urcat la

Un milion de marce.

Celelalte câștiguri mai mari pot fi eventual de:

900.000 marce	305.000 marce
890.000 „	303.000 „
880.000 „	302.000 „
870.000 „	301.000 „
860.000 „	300.000 „
850.000 „	200.000 „
840.000 „	100.000 „
830.000 „	90.000 „
820.000 „	80.000 „
810.000 „	70.000 „

precum și multe câștiguri de câte 60.000, 50.000, 40.000, 30.000, 20.000, 10.000 marce etc.

În total loteria conține 100.000 de lozuri, din cari 56.028 de numeri — **adecă mai mult ca jumătate** — în decursul celor 7 trageri trebuie să fie trase.

Prețurile oficiale a lozurilor de clasă primă sunt 966 4—

Loz întreg 10 M. (12 K)	Loz de jum. 5 M. (6.—K)	Sfert de loz 2 50 M. (3.—K)
----------------------------	----------------------------	--------------------------------

Planul oficial de lozuri provănuie cu emblema statului în care sunt espuse prețurile lozurilor din clasele diferite precum și o consemnare a câștigurilor, îl trimite la dorință gratis și franco.

Fiecare participant primește lista oficială a tragerilor imediat după trageri.

Câștigurile să plătesc prompt sub controlul statului. Comandă rog acum sau cel târziu până la

23 Maiu n.

Samuel Heckscher & Co., bancher Hamburg (Nr. 985)

Tăiați aici

Comandă la Dl Samuel Heckscher sen.,
bancher, Hamburg (Nr. 985)

Trimite-mi: { Loz întreg à 10 Marce (12—K)
„ de jumătate „ 5 „ (6.— „)
„ de un sfert „ 2 50 „ (3.— „)

Adresa:

Prețul aici plătit cu mandat { De nu-i dori
Trimiteți cu rambursă { să se strângă

Capital social Coroane 1,200.000.

Telefon Nr. 188.

Postspareasa ung. 22,349.

„Banca generală de asigurare“

societate pe acții în Sibiu—Nagyszeben.

este prima bancă de asigurare românească, înființată de institutele financiare (băncile) române din Transilvania și Ungaria.

Prezidentul direcțiunii: **PARTENIU COSMA**

directorul executiv al „Albinei“ și prezidentul „Solidarității“.

„Banca generală de asigurare“ face tot felul de asigurări, ca asigurări contra focului și asigurări asupra vieții în toate combinațiunile. Mai departe mijlocește: asigurări contra spargerilor, contra accidentelor și contra grindinei.

Toate aceste asigurări „Banca generală de asigurare“ le face în condițiile cele mai favorabile. Asigurările să pot face prin orice bancă românească, precum și la agenții și bărbaiți de încredere ai societății. — Prospecte, tarife și informațiuni să dau gratis și imediat.

Persoanele cunoscute ca acvizitori buni și cu legători — pot fi primite oricând în serviciul societății.

„BANCA GENERALĂ DE ASIGURARE“ dă informațiuni gratuite în orice afaceri de asigurare fără deosebire că aceste afaceri sunt făcute la ea sau la altă societate de asigurare.

Cei interesați să se adreseze cu încredere la:

„Banca generală de asigurare“
Sibiu—Nagyszeben — Edificiul „ALBINA“.

428 53—

Atelier de curelărie, șelărie și coterărie

ORENDT G. & FEIRI W.

(odinoară Societatea curelarilor.)

Strada Cisdăiei 45. SIBIU. Heltauergasse 45.

Magazin bogat în articole pentru cărofat, călărit, vânat, sport și voiaj, poclăzi și procovături, portmonee și bretele solide și alte articole de galanterie cu prețurile cele mai moderate. Curele de mașini, curele de cusut și legat, Sky (vârșobli) permanent în deposit.

62 64—

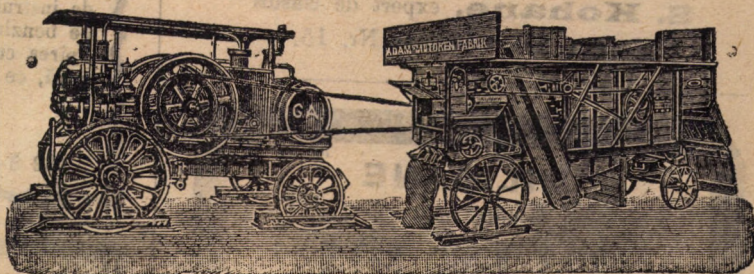
Toate articolele din branșele numite și reparatura lor se execută prompt și ieftin.

Liste de prețuri, la cerere, se trimit franco.

Comande prin postă se efectuează prompt și conștientios.

Mare deposit de hamuri pentru cai dela solurile cele mai ieftine până la cele mai fine, coperitoare (toluri) de cai și cofere de călătorie.

La îmblătitul din anul trecut s'a dovedit din nou, că numai acel econom a putut fi deplin mulțumit, care posedă una dintre renumitele

Locomobile ale lui Adam

Mașini de îmblătit cu benzin patentate
respectiv
cari sunt cel mai bun fabricat.

Motoarele lui Adam pentru benzin, ulei brut și gaz au lipsă de cea mai puțină cantitate din stofa susnumită pentru ars.

Mulți industriași și economi dovedesc aceasta prin scrisorile lor de mulțumită. Și fiindcă cererile după aceste motoare și mașini de îmblătit sunt tot mai mari, **zace în interesul DVoastră propriu**, dacă cereți gratis încă acum o listă de prețuri a acestei fabrici.

Primește garanție deplină pentru îmblătit curat și cea mai mare prestare de lucru. — Condiții de plată în rate foarte favorabile.

Depozit de motoare permanente la

IOAN SCHIEB, Birou tehnic

Sibiu—Nagyszeben

strada Măcelarilor Nr. 8, vis-à-vis Hotel Bonfert.

931 6—15